

**Prognoza oddziaływania na środowisko
"Programu ochrony środowiska
dla gminy Wodzisław na lata 2022-2025
z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028"**

**Prognoza oddziaływania na środowisko
” Programu ochrony środowiska
dla gminy Wodzisław na lata 2022-2025
z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028”**

Data sporządzenia dokumentu: 19.08.2022 r.

Data uzupełnienia dokumentu: 11.05.2023 r.

Praca wykonana pod kierunkiem:

Maciej Mikulski.....

Autorzy:

Agnieszka Jaszczuk.....

Spis treści

1	Podstawa prawna i cel sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.....	6
2	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	6
3	Informacje o zawartości i głównych celach dokumentu, dla którego sporządzono prognozę i jego powiązaniach z innymi dokumentami	7
4	Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko.....	8
5	Stan środowiska obszaru objętego programem.....	8
5.1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	8
5.1.1	Warunki klimatyczne.....	8
5.1.2	Ocena stanu	8
5.2	Zagrożenia hałasem	9
5.2.1	Ocena stanu.....	9
5.3	Pola elektromagnetyczne	9
5.3.1	Ocena stanu.....	9
5.4	Gospodarowanie wodami.....	9
5.4.1	Ocena stanu.....	9
5.5	Gospodarka wodno-ściekowa.....	12
5.5.1	Ocena stanu.....	12
5.6	Zasoby geologiczne	13
5.6.1	Ocena stanu.....	13
5.7	Gleby.....	13
5.7.1	Ocena stanu.....	13
5.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	14
5.8.1	Ocena stanu.....	14
5.9	Zasoby przyrodnicze.....	15
5.9.1	Ocena stanu.....	15
5.10	Zagrożenia poważnymi awariami.....	16
5.10.1	Ocena stanu.....	16
6	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji dokumentu....	16
6.1	Istotne problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.....	20
6.2	Istotne problemy ochrony środowiska za strony terenów potencjalnie zanieczyszczonych	21
7	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne lub brak oddziaływania, na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	21

7.1	Potencjalne oddziaływanie zadań własnych na poszczególne elementy środowiska na terenie gminy	28
7.2	Przewidywany wpływ na środowisko planowanych zadań własnych mogących negatywnie i znacząco oddziaływać na środowisko	30
7.3	Zakazy i ograniczenia na terenie form ochrony przyrody na terenie gminy	31
7.4	Przewidywany wpływ planowanych zadań własnych na formy ochrony przyrody, obszary Natura 2000 i korytarze ekologiczne	32
7.5	Potencjalne oddziaływanie inwestycyjnych zadań monitorowanych na środowisko gminy oraz formy ochrony przyrody i obszary Natura 2000.....	33
7.6	Podsumowanie oddziaływania planowanych zadań inwestycyjnych na środowisko gminy i tereny podlegające ochronie prawnej.....	38
8	Realizacja zadań własnych i monitorowanych w kontekście aktualnych uwarunkowań środowiskowych i prognozowanych zmian klimatu	39
9	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	39
10	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą (w rozumieniu art. 3 pkt 8 ustawy <i>poś</i>) negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	39
10.1	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu.....	39
10.2	Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	40
10.3	Ochrona różnorodności biologicznej, roślin i zwierząt oraz obszarów podlegających ochronie na podstawie <i>ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000</i>	41
10.4	Ochrona zasobów naturalnych.....	42
10.5	Ochrona powietrza atmosferycznego i zapobieganie zmianom klimatu.....	42
10.6	Ochrona klimatu akustycznego	42
10.7	Ochrona krajobrazu kulturowego i zabytków	43
10.8	Ochrona zdrowia i warunków życia ludzi i dóbr materialnych.....	43
11	Metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia.....	43
12	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w dokumencie.....	44
13	Spis tabel.....	44
14	Spis rysunków.....	45
15	Wykaz aktów prawnych	45
16	Bibliografia	46

1 Podstawa prawna i cel sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko

Konieczność opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko wynika z faktu, że w Programie ochrony środowiska dla gminy Wodzisław na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028 (zwanym dalej POŚ dla gminy Wodzisław) przewidziano do realizacji przedsięwzięcia (zadania), które zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [1] zaliczane są do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. POŚ dla gminy Wodzisław należy więc do dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (ustawa oos) [2]. Zgodnie z tym artykułem projekt takiego dokumentu wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ). W ramach SOOŚ organ opracowujący dokument zobowiązany jest sporządzić prognozę oddziaływania na środowisko. Zawartość Prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 51 ust. 2 ustawy oos, zaś stopień szczegółowości zawartych informacji według art. 53 ust. 1 ustawy oos zależy od decyzji organów wymienionych w art. 57 i 58 tej ustawy, tj. od ustaleń z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (RDOŚ) oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (PWIS).

Podstawowym celem niniejszego dokumentu jest określenie wpływu wyznaczonych w POŚ dla gminy Wodzisław zadań i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko na stan środowiska, obszary podlegające ochronie prawnej oraz zdrowie ludzi na terenie gminy.

2 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla gminy Wodzisław (nazywana dalej Prognozą) zawiera podstawowe informacje o stanie środowiska na terenie gminy Wodzisław oraz istotnych problemach jego ochrony. Opisuje przewidywany, potencjalny wpływ realizacji zadań wyznaczonych w POŚ dla gminy Wodzisław, w tym przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, na środowisko gminy oraz obszary podlegające ochronie prawnej i korytarze ekologiczne. Identyfikuje potencjalne zagrożenia wynikające z realizacji zadań oraz wskazuje zasięg i charakter ewentualnych zmian w środowisku. W Prognozie znajdują się również informacje na temat podstawowych regulacji prawnych odnośnie realizacji zadań z poszanowaniem środowiska przyrodniczego oraz działania mające na celu zapobieganie i minimalizację potencjalnych negatywnych skutków realizacji zadań na środowisko oraz zdrowie ludzi wraz z ewentualnymi działaniami mającymi na celu przywrócenie równowagi przyrodniczej na terenie inwestycji.

Na terenie gminy Wodzisław elementami środowiska, które szczególnie wymagają interwencji są przede wszystkim stan jakości powietrza ze względu na przewagę źródeł ciepła na paliwa stałe, wody podziemne z powodu przepuszczalnego nadkładu i zagrożenia zanieczyszczeniem z powierzchni terenu, wody powierzchniowe, gdyż mają zły stan ogólny, gospodarka wodnościekowa ze względu na niepełne zwodociągowanie i znaczną liczbę zbiorników bezodpływowych, gospodarka odpadami z powodu stwierdzenia występowania zjawiska nielegalnych składowisk odpadów, rosnącej ilości powstających odpadów i odpadów zmieszanych stanowiących ponad 60% wszystkich produkowanych odpadów oraz zasoby przyrodnicze ze względu na niewielką powierzchnię lasów, znaczne przekształcenie krajobrazu i brak korytarzy ekologicznych oraz szlaków turystycznych.

W celu zredukowania wpływu zdefiniowanych problemów na środowisko oraz w celu poprawy stanu elementów środowiska wyznaczono w POŚ dla gminy Wodzisław zadania, które są przedmiotem niniejszego opracowania. Określono ich wpływ na środowisko na terenie gminy oraz tereny podlegające ochronie prawnej. Stwierdzono, że wyznaczone zadania będą mieć potencjalny długotrwale pozytywny

wpływ na środowisko i ludzi na terenie gminy, negatywny wpływ dotyczyć może głównie zadań inwestycyjnych (wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków, modernizacja dróg, rewitalizacja zbiornika Brzezie, rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz usuwanie wyrobów azbestowych) na etapie realizacji i ustanie wraz z zakończeniem prac. Stwierdzono ponadto, że również zadania monitorowane będą mieć pozytywny wpływ na środowisko, zaś ich negatywne oddziaływanie nie spowoduje trwałego pogorszenia stanu środowiska i przekroczenia jego standardów na terenie gminy. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu realizacji inwestycji na środowisko przedstawiono działania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań, a także metody i częstotliwość przeprowadzania analizy stopnia i skutków realizacji zadań wyznaczonych w dokumencie.

3 Informacje o zawartości i głównych celach dokumentu, dla którego sporządzono prognozę i jego powiązaniach z innymi dokumentami

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ dla gminy Wodzisław jest realizacja przez gminę polityki ochrony środowiska, która stanowić będzie podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem w celu jego ochrony zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Głównym celem strategicznym POŚ dla gminy Wodzisław jest poprawa stanu środowiska przyrodniczego gminy oraz utrzymanie dobrego stanu tam gdzie został on osiągnięty w wyniku realizacji dotychczasowych działań w zakresie ochrony środowiska. Zawarte w dokumencie zadania inwestycyjne oraz organizacyjno-informacyjne obejmujące odpowiednie gospodarowanie środowiskiem i jego zasobami przyrodniczymi pozwolą osiągnąć wyznaczone cele.

Cele wyznaczone w POŚ dla gminy Wodzisław uwzględniają założenia dokumentów nadrzędnych i są zgodne z ich głównymi celami, obejmującymi poprawę stanu środowiska, ograniczenie presji na środowisko wraz ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do środowiska, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i adaptację do zmian klimatu oraz ochronę bioróżnorodności.

Dokument jest również ważnym źródłem informacji na temat stanu środowiska na terenie gminy. Porządkuje ponadto działania w zakresie jego ochrony w kolejnych latach. Jest także narzędziem kontroli zrównoważonego rozwoju gminy zgodnie z zasadą poszanowania środowiska, a także stanu środowiska i postępów w zakresie jego poprawy i ochrony zasobów przyrodniczych.

POŚ dla gminy Wodzisław zawiera:

- 1) omówienie spójności z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla wynikającymi z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju [3];
- 2) charakterystykę ogólną gminy;
- 3) ocenę stanu środowiska na terenie gminy z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji:
(1) ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami;
- 4) analizę SWOT (cechy słabe i mocne, szanse i zagrożenia) dla każdego obszaru interwencji;
- 5) wyznaczone cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska i przeprowadzonej analizy SWOT;
- 6) harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych;
- 7) zidentyfikowane zadania monitorowane;
- 8) omówienie systemu realizacji POŚ dla gminy Wodzisław w zakresie prawidłowego zarządzania i finansowania zadań;
- 9) omówienie wskaźników monitorowania postępu realizacji zadań i celów dokumentu wraz z określeniem źródła informacji i poziomu docelowego.

Przyjęte w dokumencie rozwiązania uwzględniają w pierwszej kolejności działania prowadzące do poprawy stanu jakości powietrza i wód, racjonalizacji gospodarki odpadami i wodno-ściekowej, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, ochrony przed hałasem, promieniowaniem elektromagnetycznym i poważnymi awariami, a także adaptacji do zmian klimatu.

4 Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko

Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko POŚ dla gminy Wodzisław przebiegało wieloetapowo i obejmowało:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem;
- zdefiniowanie problemów w zakresie ochrony środowiska w każdym z obszarów interwencji;
- ocenę potencjalnego oddziaływania i wpływu zadań wyznaczonych w POŚ na środowisko przyrodnicze oraz zdrowie ludzi;
- opracowanie propozycji minimalizacji negatywnych skutków realizacji ustaleń dokumentu w obszarach, w których zidentyfikowano możliwe negatywne oddziaływania;
- opracowanie systemu monitorowania środowiskowych skutków realizacji celów i zadań również na podstawie wskaźników monitorowania koniecznych do oceny stopnia realizacji zadań i celów.

Opracowując Prognozę zastosowano metodę indukcyjno-opisową oraz metodę analogii środowiskowych. Ocenę stanu środowiska przyrodniczego oraz analizę jakości jego poszczególnych elementów sporządzono przy wykorzystaniu dostępnych danych na temat obszaru gminy Wodzisław, tj. państwowego monitoringu środowiska, informacji pozostających w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyki publicznej oraz studium literatury. Szczegółową analizę wpływu ustaleń POŚ dla gminy Wodzisław na środowisko opracowano wykorzystując metodę macierzy interakcji.

Zakres Prognozy wynika z art. 51 *ustawy ooś* [2]. Ponadto, zgodnie z art. 53 ust. 1 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości Prognozy podlegał uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo z dnia 30 marca 2022 r. znak: WOO-III.411.5.2022.KW) oraz Świętokrzyskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Kielcach (pismo z dnia 25 kwietnia 2022 r. znak: NZ.9022.5.48.2022).

5 Stan środowiska obszaru objętego programem

5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1 Warunki klimatyczne

Na terenie gminy Wodzisław lata 2018-2020 były ekstremalnie ciepłe, zaś rok 2021 – normalny. Pod względem sumy opadów rok 2018 był suchy, zaś lata 2019-2021 – normalne lub wilgotne.

5.1.2 Ocena stanu

Według Rocznej oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim za rok 2021 gmina Wodzisław przynależy do strefy świętokrzyskiej. Spośród źródeł ciepła na terenie gminy przeważają kotły na paliwa stałe, również większość lokalnych kotłowni jest ogrzewana węglem (5 jest olejowych). Za największe ładunki emisji komunalno-bytowej B(a)P oraz PM10 dostające się do atmosfery odpowiada miasto Wodzisław. Przez teren gminy przebiega droga krajowa ekspresowa S7 o ruchu rocznym powyżej 3 mln pojazdów i droga wojewódzka nr 768. Największe ładunki emisji liniowej tlenków azotu i PM10 powstają w ciągu drogi S7. Na terenie miasta Wodzisław znajduje się ponadto emitor tlenków siarki (Jędrzejowska Spółka Mleczarska), a także dwie kopalnie i nieliczne duże gospodarstwa hodowlane. Na terenie gminy występuje przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu dla kryterium ochrona zdrowia i ochrona roślin, nie stwierdzono natomiast przekroczenia norm dla innych zanieczyszczeń powietrza. Liczne źródła ciepła na paliwa stałe i niska emisja mogą stanowić zagrożenie

powstawaniem smogu i występowaniem przekroczeń B(a)P i norm dobowych pyłów zawieszonych w okresie zimowym na terenie gminy.

Na terenie gminy nie występują czujniki jakości powietrza ani ścieżki rowerowe. Funkcjonuje natomiast transport zbiorowy: 6 linii autobusowych łączących gminę Wodzisław z Jędrzejowem.

Na terenie gminy nie występują elektrownie wiatrowe, wodne, fotowoltaiczne ani biogazownie. Instalacje fotowoltaiczne oraz solarne funkcjonują natomiast na budynkach prywatnych, jest ich około 177, a także na budynkach użyteczności publicznej. Gmina Wodzisław prowadzi ponadto termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz Gminny punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”.

5.2 Zagrożenia hałasem

5.2.1 Ocena stanu

Na terenie gminy Wodzisław nie występują lotniska ani linie kolejowe, znajdują się natomiast niewielkie zakłady przemysłowe i gospodarstwa rolne, które ze względu na położenie w pewnym oddaleniu od zwartej zabudowy nie powinny stanowić źródła ponadnormatywnego hałasu przemysłowego. Przez teren gminy przebiega ponadto droga krajowa S7 w randze drogi ekspresowej, droga wojewódzka nr 768 oraz drogi niższej rangi. Według pomiaru ruchu prowadzonego w roku 2015 i na przełomie roku 2020 i 2021 jedynie po drodze S7 poruszało się ponad 3 mln pojazdów rocznie. Na przełomie 2020/2021 natężenie ruchu zarówno na drodze S7 jak i drodze wojewódzkiej nr 768 wzrosło w stosunku do roku 2015 o odpowiednio: 57,5 oraz 3,4%. Droga S7 na odcinkach przebiegających przez miejscowości lub w ich pobliżu została wyposażona w ekrany akustyczne, natomiast droga wojewódzka nie przebiega przez tereny zwartej zabudowy, dlatego też wymienione drogi nie powinny powodować zagrożenia ponadnormatywnym hałasem dla mieszkańców. Źródłem hałasu mogą być jednakże również drogi niższej rangi (powiatowe i gminne). Poziom hałasu zależy nie tylko od natężenia ruchu, ale także stanu nawierzchni dróg, stanu technicznego i prędkości pojazdów po nich jeżdżących, odległości zabudowań od drogi i obecności oraz charakteru pasa zieleni pomiędzy drogą i zabudowaniami, w tym szczególnie występowania drzew.

5.3 Pola elektromagnetyczne

5.3.1 Ocena stanu

Obszar gminy Wodzisław zasilany jest w energię elektryczną z istniejącej napowietrznej sieci średniego i niskiego napięcia. Przez teren gminy nie przebiegają linie wysokiego ani najwyższych napięć, brak również stacji elektroenergetycznych. Występują natomiast maszty antenowe, dwa położone są w pobliżu Wodzisławia, zaś pozostałe 3 w pobliżu Lubczy i Klemencic oraz w miejscowości Zagórze. Maszty antenowe znajdują się poza zwartą zabudowę mieszkaniową. Na terenie gminy Wodzisław w ostatnich latach nie były zlokalizowane punkty monitoringu pól elektromagnetycznych. W punktach monitoringowych położonych w pobliżu gminy w latach 2020 i 2021 nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych norm promieniowania elektromagnetycznego.

5.4 Gospodarowanie wodami

5.4.1 Ocena stanu

Jednolite części wód podziemnych

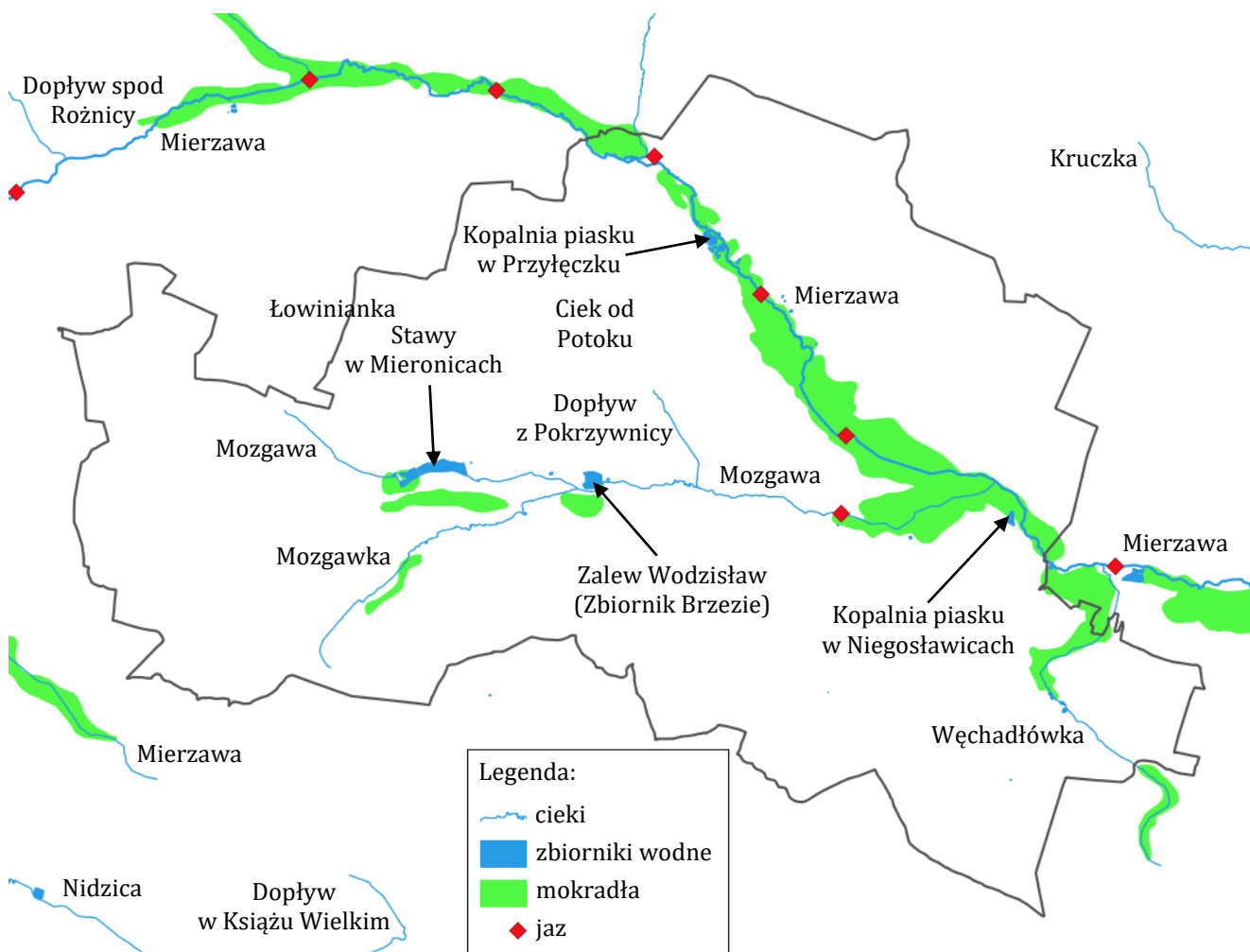
Obszar gminy Wodzisław, zgodnie z aktualnym podziałem na 172 JCWPd, położony jest w środkowo-zachodniej części JCWPd nr 100. Na jej terenie wyróżnia się 2 piętra wodonośne: czwartorzędowe i kredowe. Kierunki przepływu wód podziemnych są skomplikowane ze względu na zróżnicowaną przepuszczalność warstw wodonośnych i występowanie pomiędzy nimi utworów

półprzepuszczalnych, nadkład poziomów wodonośnych stanowią jednakże głównie utwory przepuszczalne. Badania prowadzone w punktach monitoringu w pobliżu gminy Wodzisław w roku 2019 wykazały głównie wody zadowalającej i dobrej jakości, tylko w jednym punkcie położonym na niewielkiej głębokości wśród zabudowy wiejskiej stwierdzono wody złej jakości, mimo to JCWPd nr 100 posiada dobry stan ilościowy i chemiczny, nie jest również zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych dla wód podziemnych.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Teren gminy Wodzisław położony jest w środkowej części GZWP nr 409 Niecka Miechowska (część SE). Jest to zbiornik porowo-szczelinowy w marglach, opokach, wapieniach i gezach kredy, który ze względu na brak ciągłej pokrywy nadkładu jest podatny i bardzo podatny na zanieczyszczenie. Dominującą funkcją gospodarczą na terenie zbiornika jest rolnictwo. W części środkowej i południowej (w tym na terenie gminy Wodzisław) jest ono intensywne, co może stanowić istotne zagrożenie dla jakości wód zbiornika. Największym zagrożeniem jest jednakże niski stopień skanalizowania wsi i miast na jego terenie (w tym gminy Wodzisław).

Jednolite części wód powierzchniowych

Rysunek 1. Ciek i zbiorniki wodne oraz mokradła na terenie gminy Wodzisław.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoportal.

Na terenie gminy Wodzisław wody powierzchniowe występują w postaci nielicznych cieków oraz również nielicznych zbiorników wodnych, wśród których przeważają stawy zlokalizowane w dolinach rzek. Jedyny ich większy kompleks na terenie gminy znajduje się w zachodniej części w miejscowości Mieronice. Największy ze zlokalizowanych tam stawów ma powierzchnię niespełna 6 ha. Poza stawami,

zbiornikami wodnymi na terenie gminy są również wyrobiska kopalni piasku w Przyłęczku (P.P.H.U. MIŚ Sp. z o.o.) i Niegosławicach. Spośród rzek największa jest Mierzawa będąca dopływem Nidy (dopływ Wisły) oraz jej dopływ – Mozgawa. Wody z terenu gminy odpływają na wschód w kierunku Nidy.

Gmina Wodzisław znajduje się na terenie czterech jednolitych części wód powierzchniowych, które posiadają na terenie gminy wody powierzchniowe. Mozgawa jest potokiem wyżynnym węglanowym z substratem gruboziarnistym, Ciek od Węchadłowa (Węchadłówka) i Ciek od Potoku Wielkiego to potoki wyżynne węglanowe o substracie drobnoziarnistym, natomiast Mierzawa to mała rzeka wyżynna węglanowa. Mozgawa, Węchadłówka i Ciek od Potoku Wielkiego posiadają status naturalny, mimo, że na znacznym odcinku są uregulowane, zaś Mozgawa w okolicy Nawarzac przedzielona jazem. Mierzawa posiada natomiast status silnie zmienionej części wód (SZCW) ze względu na liczne budowle poprzeczne: tylko w granicach gminy Wodzisław znajdują się trzy jazy (rysunek 1). Na terenie gminy istniała mała elektrownia wodna, w Bolesławicach w sąsiedniej gminie Sędziszów taka elektrownia nadal istnieje. Mierzawa jest również rzeką na wielu odcinkach uregulowaną, w granicach gminy Wodzisław odcinek taki jest w części wschodniej pomiędzy Piskorzowicami i Niegosławicami.

Spośród czterech JCWP posiadających wody powierzchniowe na terenie gminy, monitoringowi w ostatnich latach podlegały trzy. Badania wykazały, że wszystkie badane cieki posiadają klasę elementów fizykochemicznych poniżej dobrej i stan chemiczny poniżej dobrego, zaś stan ekologiczny umiarkowany lub słaby. Mierzawa i Węchadłówka posiadają ponadto słabą klasę elementów hydromorfologicznych. W przypadku Mierzawy wynika to z budowli poprzecznych ułożonych w jej korycie, zaś w przypadku Węchadłówki może być skutkiem uregulowania cieku na całej długości. Wapń, zasadowość i twardość ogólna, które wykazują przekroczenie spośród elementów fizykochemicznych, mogą wynikać z węglanowego podłoża na terenie gminy, jednakże przekroczenia azotu i fosforu najpewniej są pochodzenia rolniczego. Substancje chemiczne zanieczyszczające wody obejmują zanieczyszczenia przemysłowe (difenyletery bromowane – antypireny i rtęć), pestycydy (heptachlor – środek owadobójczy) i produkty niepełnego spalania (B(a)P). Wszystkie cieki terenu gminy posiadają więc zły stan ogólny i zagrożone są nieosiągnięciem celów środowiskowych dla wód powierzchniowych.

Susza

Według danych Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (SMSR IUNG) na terenie gminy Wodzisław największe zagrożenie suszą w ciągu ostatnich lat wystąpiło w roku 2019 kiedy zagrożonych było ponad 50% upraw. Natomiast według danych Instytutu Geodezji i Kartografii (IGiK) największa susza (ekstremalna) wystąpiła w kwietniu 2021 i marcu 2022 r. IGiK opiera swoje dane na wskaźniku kondycji roślin i wskaźniku meteorologicznym charakteryzującym warunki klimatyczne, zaś SMSR IUNG na ilości opadów atmosferycznych, co nie uwzględnia np.: bezśnieżnej zimy i wynikających z tego niedoborów wody dla roślin wczesną wiosną.

Zagrożenie powodziowe i osuwiskowe

Teren gminy Wodzisław nie jest zagrożony powodzią, ale w 2010 r., podczas powodzi na terenie sąsiedniej gminy Sędziszów, kilka posesji w Mierzawie wymagało zabezpieczenia od strony rzeki Mierzawy. W Mierzawie i w okolicy Przyłęka mogły prawdopodobnie występować ponadto powodzie historyczne stanowiąc zagrożenie jedynie dla mieszkańców miejscowości Mierzawa. Wraz ze zmianami klimatu wzrasta zagrożenie ze strony związanych z opadami nawałnymi powodzi błyskawicznych na terenach zurbanizowanych.

Na terenie gminy Wodzisław stwierdzono obszary predysponowane do występowania ruchów masowych. Położone są głównie w południowej części gminy i związane z rzekami oraz innymi obniżeniami terenu o charakterze wąwozów lub parowów. Na tych terenach znajduje się miejscowość Gielówki oraz część miejscowości Nowa Olszówka i Lubcza. Zagrożenie mieszkańców tych miejscowości zostanie określone po dokładnej weryfikacji terenów predysponowanych do ruchów masowych.

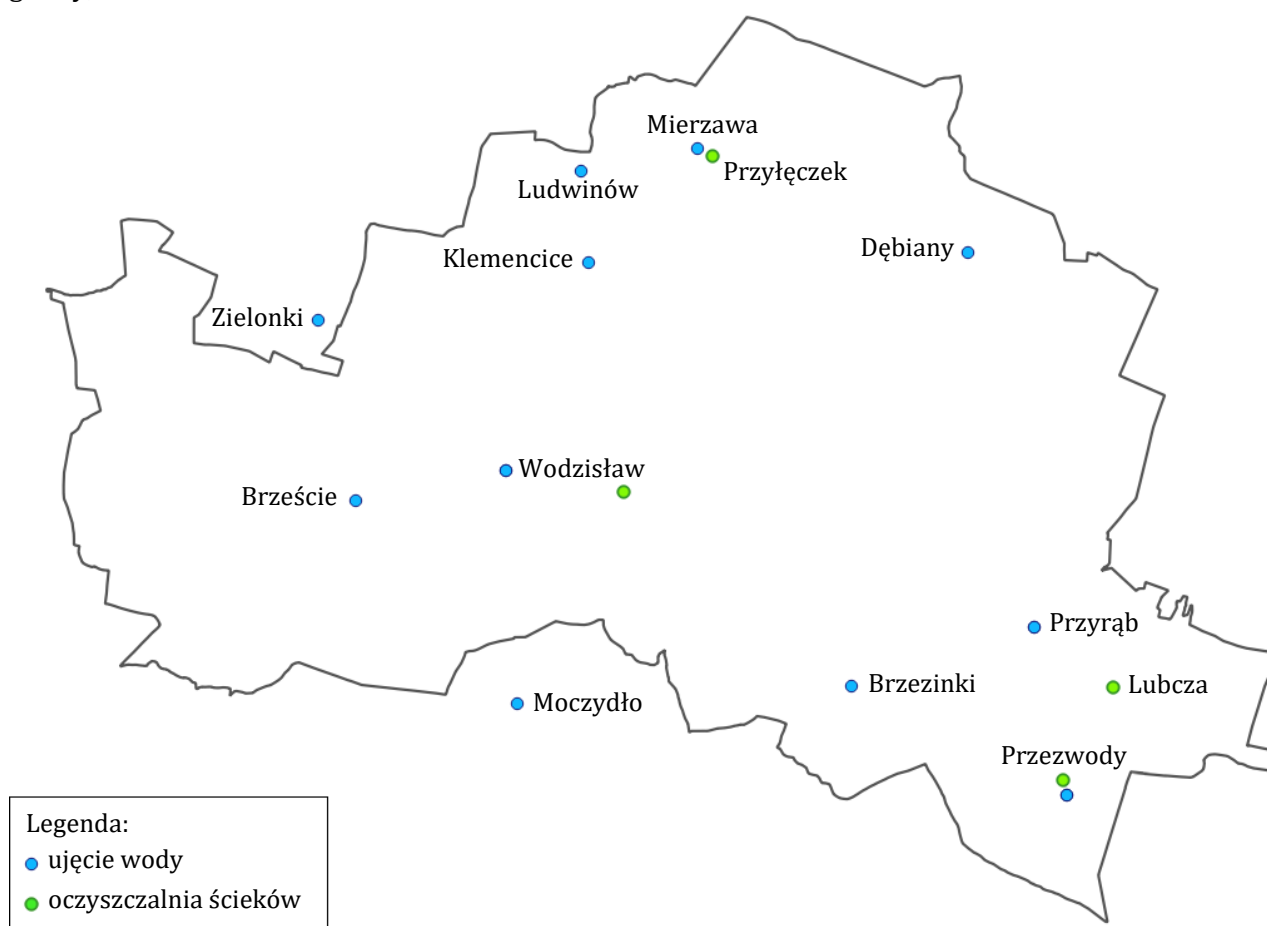
5.5 Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1 Ocena stanu

Sieć wodociągowa

Mieszkańcy gminy Wodzisław zaopatrywani są w wodę pitną z 10 ujęć. Spośród nich 8 podlega pod Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta i Gminy Wodzisław, ujęcie w Zielonkach pod Zakład Usług Komunalnych w Sędziszowie, ujęcie w Moczydle pod Urząd Gminy Książ Wielki, ujęcie w Przewodach należy do Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, zaś w Ludwinowie do mieszkańców sołectwa. Na terenie gminy trzy miejscowości pozostają niezwodociągowane: Mierzawa, Września oraz Folga Pierwsza. Ze względu na dobrą jakość wód, stacje uzdatniania wody nie występują.

W 2019 r. stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli w wodociągach w Klemenicach i Mierzawie, podobne przekroczenia stwierdzono w roku 2020 dla wodociągów w Klemenicach i Przyłęczku. Po przeprowadzeniu dezynfekcji (chlorowaniu) i płukaniu sieci ponowne badania potwierdziły przydatność do spożycia wody z tych wodociągów. W roku 2021 woda z wodociągów użytkowana przez mieszkańców gminy odpowiadała przydatności do spożycia. Na koniec 2021 r. długość sieci wodociągowej w gminie wyniosła 155 km zaś zwodociągowanie, według danych gminy, 78%.

Rysunek 2. Położenie ujęć wód i oczyszczalni ścieków na terenie gminy Wodzisław.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Miasta i Gminy Wodzisław za rok 2021, Planu rozwoju lokalnego Gminy Wodzisław na lata 2004-2013 oraz danych PIG-PIB.

Sieć kanalizacyjna

Na terenie gminy Wodzisław funkcjonują trzy oczyszczalnie ścieków typu mechaniczno-biologicznego podlegające pod Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta i Gminy Wodzisław, położone są w miejscowościach Wodzisław, Lubcza i Przyłęczku. Oczyszczalnia Wodzisław ma

przepustowość 500 m³/dobę, obsługuje część miasta Wodzisław, Jędrzejowską Spółkę Mleczarską i miejscowości Łany, Laskowa oraz Świątniki, a także odbiera ścieki dowożone wozem asenizacyjnym, ścieki oczyszczone odprowadza natomiast do Mozgawy. Oczyszczalnia Lubcza ma przepustowość 45 m³/dobę, odbiera ścieki z Lubczy i Szkoły Podstawowej, zaś oczyszczone odprowadza do stawów i Węchadłówki. Oczyszczalnia Przyłęczek ma przepustowość również 45 m³/dobę, ścieki odbiera z Przyłęczka i Szkoły Podstawowej w Mierzawie, zaś oczyszczone odprowadza do Mierzawy. Oczyszczalnie ścieków podlegały modernizacji w 2003 r. (Przyłęczek) oraz 2010 r. (Wodzisław i Lubcza). Na terenie gminy znajduje się ponadto oczyszczalnia Przewody należąca do Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej. Należy do typu biologicznego, posiada przepustowość 20 m³/dobę i korzysta z niej część miejscowości Przewody. Na koniec 2021 r. długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wynosiła 16,69 km, zaś skanalizowanie, według danych gminy, 12%. Na terenie gminy funkcjonują również zbiorniki bezodpływowe, których w 2020 r. według danych GUS było 770 oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków, których w latach 2019 i 2020 wybudowano 230.

5.6 Zasoby geologiczne

5.6.1 Ocena stanu

Utwory powierzchniowe terenu gminy Wodzisław stanowią głównie skały węglanowe górnej kredy. W części południowo wschodniej są to utwory klastyczne, margle, wapienie i kreda piszcząca turonu, w części południowo zachodniej wapienie, margle i opoki z fosforytami i czertami koniaku, zaś w części północnej wapienie i kreda piszcząca z krzemieniami, opokami, gezami i wkładkami margli oraz piaskowców mastrychtu. Na terenie gminy miejscowo występują również gliny zwałowe i piaski sandrowe zlodowaceń południowopolskich, a także utwory rzeczne. Gmina znajduje się na terenie Synklinorium Szczecińsko-Łódzko-Miechowskiego pomiędzy Monokliną Przesudecką i Antyklinorium Środkowopolskim na południowy zachód od paleozoicznej części Gór Świętokrzyskich.

Na terenie gminy znajdują się złoża piasków i żwirów. W północnej części gminy pomiędzy miejscowościami Przyłęczek i Mierzawa znajduje się złożo Przyłęczek, zaś we wschodniej części gminy w dolinie Mierzawy na południe od miejscowości Konary i Niegosławice położone są złoża Niegosławice, Nawarzyce i Konary. Eksploatowane złożo Przyłęczek zajmuje powierzchnię 12 ha, zaś jego zasoby szacowane są na 1 500 tys. ton. Niegosławice to dwa złoża: Niegosławice i Niegosławice II. Złożo Niegosławice podlega eksploatacji, ma powierzchnię niespełna 3 ha, zasoby wynoszące 450 tys. ton, zaś wydobycie sięga 1 tys. ton rocznie. Złożo Niegosławice II to złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo wynoszących 3 923 tys. ton i powierzchni 21,7 ha. Złożo Nawarzyce to złożo rozpoznane wstępnie o zasobach 22 947 tys. ton i powierzchni ponad 90 ha. Złożo Konary to złożo rozpoznane szczegółowo o zasobach 943 tys. ton i powierzchni ponad 3,5 ha. Złoża Niegosławice II, Nawarzyce i Konary nie podlegają eksploatacji. Złóż piasku poszukiwano ponadto w okolicach miejscowości Września i Wodzisław, w żadnym z tych miejsc nie potwierdzono występowania kopaliny. Na zachód od miasta Wodzisław znajduje się dodatkowo obszar prognostyczny dla złóż gliny, jego prognozowane zasoby wynoszą 60 tys. m³, zaś powierzchnia niespełna 4 ha. Złożo Nawarzyce położone jest na terenie leśnym: część zachodnia jest w rękach prywatnych, natomiast część wschodnia podlega zarządowi Lasów Państwowych, co może skutkować uznaniem go za złożo konfliktowe.

5.7 Gleby

5.7.1 Ocena stanu

Na terenie gminy Wodzisław wśród gleb użytkowanych rolniczo dominują urodzajne i trudne w uprawie rędziny, które rozwinęły się na podłożu węglanowym oraz gleby brunatne i czarnoziemny na podłożu glin zwałowych. Podłożo węglanowe odpowiada również za niewielką powierzchnię gleb bardzo kwaśnych na terenie gminy. Największą powierzchnię spośród gleb użytkowanych rolniczo zajmują gleby

należące do klasy IV, które stanowią 47,7% oraz klasy III – 34,5%. Gleby klasy V zajmują 12,8% powierzchni, klasy VI – 3,5%, zaś klasy II – 1,5%. Gleby najlepsze I klasy bonitacyjnej na terenie gminy zajmują powierzchnię stanowiącą ułamek procenta. Dominującym typem gleb na terenie gminy są więc gleby średnie i dobre. Pod względem przydatności rolniczej, w zależności od stosunków wodnych i kultury rolnej, jest to kompleks pszenno-żytni, żytnio-ziemniaczany lub zbożowo-pastewny, zaś w warunkach wysokiej kultury rolnej odpowiedni również do uprawy warzyw i zakładania sadów. Podczas badań gleb ornych prowadzonych przez IUNG w 2015 roku w południowo zachodniej części gminy w miejscowości Olszówka Nowa był zlokalizowany punkt pomiarowo-kontrolny. Nie stwierdzono w nim zanieczyszczenia WWA, pestycydami ani metalami ciężkimi.

5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.8.1 Ocena stanu

Na terenie gminy Wodzisław nie występują nieczynne wysypiska odpadów ani żadna z instalacji komunalnych. Najbliższa znajduje się w gminie Busko-Zdrój i służy do składowania odpadów, natomiast najbliższa instalacja służąca do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów znajduje się we Włoszczowej. W 2017 r. na terenie złoża Niegosławice wykryto nielegalne składowisko odpadów, szacunkowo mogło być to nawet 4 tys. m³ odpadów komunalnych po wstępnej segregacji.

Na terenie gminy funkcjonuje system gospodarowania odpadami nadzorowany przez gminę i obejmujący nieruchomości zamieszkałe. W roku 2021 i 2022 tworzywa sztuczne, metale, papier i szkło odbierane były z terenu gminy raz w miesiącu. Natomiast odpady zmieszane i biodegradowalne z nieruchomości jednorodzinnych odbierane były od listopada do marca raz w miesiącu i dwa razy w miesiącu w pozostałych miesiącach, zaś ze wspólnot mieszkaniowych w Wodzisławiu i Przyłęczku dwa razy w miesiącu przez cały rok. Dodatkowo dwa razy w roku odbierane były odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz zużyte opony. Na terenie miasta Wodzisław przy ulicy Rolniczej 36 funkcjonuje punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK). Poza PSZOK przeterminowane leki, zużyte baterie oraz odzież i tekstylia można dostarczyć do odpowiednich pojemników na terenie gminy. Biodopady mogą być również zagospodarowywane w kompostownikach przydomowych na terenie zabudowy jednorodzinnej.

Tabela 1. Masa podstawowych frakcji odpadów odebranych z terenu gminy oraz charakterystyka stanu gospodarowania odpadami na terenie gminy Wodzisław.

Rok	Masa odebranych odpadów [Mg]			Udział odpadów zmieszanych w ogóle odpadów [%]	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%]		Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%]		Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania [%]		Nakłady finansowe na gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Wodzisław [zł]
	ogółem	zmieszane	Papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło		Poziom osiągnięty	Poziom wymagany	Poziom osiągnięty	Poziom wymagany	Poziom osiągnięty	Poziom wymagany	
2018	1 423,7	251,34	458,6	17,65	30,85	30	98,68	45	0	45	406 960
2019	1 453,5	650,79	177,0	44,77	31,8	40	100	50	6,14	40	877 750
2020	752,6	413,32	224,4	54,92	50,87	50	100	60	0	40	1 116 000
2021	1 078,4	655,51	175,3	60,78	20,59	20	100	70	0,02	35	1 174 773

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wodzisław za rok 2018, 2019, 2020 i 2021.

Na przestrzeni lat 2018-2019 ilość produkowanych odpadów w gminie Wodzisław wzrosła, w 2020 r. spadła, zaś w 2021 r. ponownie wzrosła. W latach 2018-2021 wzrosła ilość produkowanych odpadów zmieszanych i ich udział w ogólnym strumieniu odbieranych odpadów. W roku 2021 stanowiły one ponad 60% odebranych odpadów. W latach 2018-2021, poza rokiem 2019, gmina Wodzisław osiągała

wymagane poziomy recyklingu papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Osiągała również poziom recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania. Koszty systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy rosną, w roku 2021 wyniosły one o ponad 188% więcej niż w roku 2018.

Na terenie gminy Wodzisław w wykorzystaniu pozostaje ok. 337 Mg wyrobów azbestowych (dane Urzędu Miejskiego). W latach 2018-2020 147 wniosków uzyskało dofinansowanie na kwotę 69 227,44 zł, co pozwoliło usunąć 344 137 kg wyrobów azbestowych.

5.9 Zasoby przyrodnicze

5.9.1 Ocena stanu

Lasy

Lasy porastają 13,1% całkowitej powierzchni gminy Wodzisław. 74,3% z nich są to lasy należące do Skarbu Państwa, w zdecydowanej większości (99,9%) pozostające pod zarządem Lasów Państwowych, 24% to lasy prywatne, 0,7% – lasy gminne, zaś pozostały 1% – inne lasy publiczne. Składają się z w części zachodniej głównie z buku, grabu, jodły, dębu i sosny, w części północnej i wschodniej z sosny, robinii akacjowej, dębu i brzozy, zaś w części południowej z dębu, grabu i buku. Ponadto występują: świerk, modrzew, lipa, wiąz, jesion, olsza, osika, klon, jawor i topola. W podszyciu natomiast dominują: kruszyna, leszczyna, bez czarny, jarzębina i czeremcha. W latach 2018-2020 lasy terenu gminy wykazywały uszkodzenie drzewostanów na poziomie od 20 do 25%, co oznacza poziom ostrzegawczy. Największym wyzwaniem dla lasów pozostaje zanieczyszczenie powietrza, kumulacja zanieczyszczeń w środowisku zwiększająca predyspozycje chorobowe lasów oraz pożary zwłaszcza w okresach suszy.

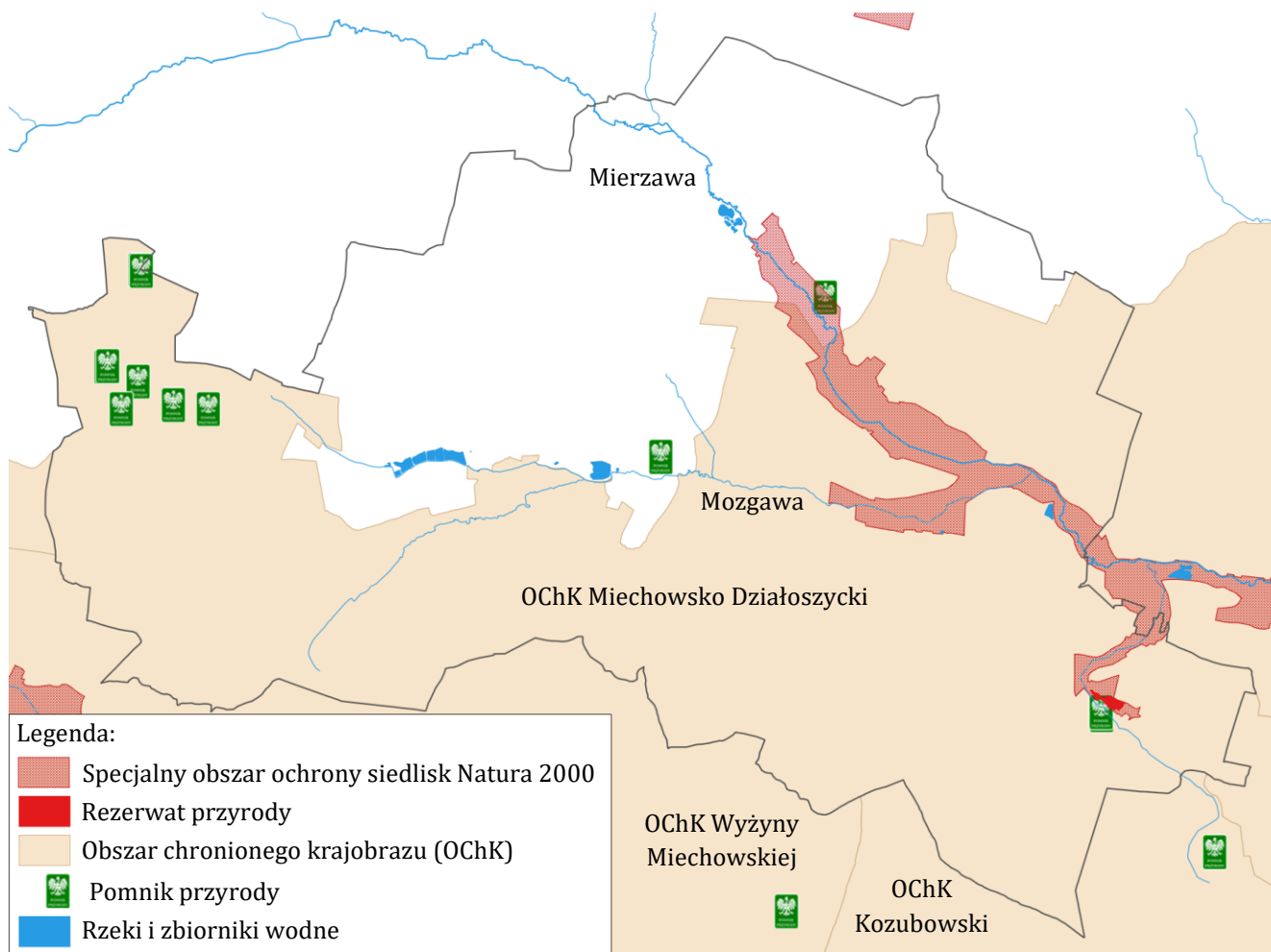
Formy ochrony przyrody:

Na terenie gminy Wodzisław występuje specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Mierzawy, rezerwat przyrody Lubcza, Miechowsko-Działoszycki obszar chronionego krajobrazu oraz 13 pomników przyrody.

Dolina Mierzawy obejmuje około 18 km fragment doliny naturalnie meandrującej (poza uregulowanym fragmentem pomiędzy Piskorzowicami i Niegosławicami) dolnej Mierzawy oraz ujściowe fragmenty dolin Mozgawy i Węchadłówki o uregulowanych korytach. Na terenie ostoi odnotowano występowanie 6 siedlisk wymienionych w załączniku I oraz gatunki z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej [4]. Największą powierzchnię zajmują ekstensywnie użytkowane łąki świeże, występują również torfowiska nakredowe, natomiast spośród rzadkich gatunków roślin i zwierząt wymienić można m.in.: lipiennik Loesela (starczyk), tłustosz pospolity (roślina owadożerna), gnidosz błotny (półpasożytnicza roślina trująca), trzepla zielna (ważka), minóg strumieniowy (bezzuchwowiec) i głowacz białopłetwy (ryba) (natura2000.tbop.org.pl). Obszar nie posiada planu zadań ochronnych. Rezerwat Lubcza jest rezerwatem leśnym położonym na stoku doliny Węchadłówki, powołanym w celu ochrony miłka wiosennego, ustanowiono dla niego plan ochrony. Miechowsko-Działoszycki obszar chronionego krajobrazu obejmuje urozmaicony krajobrazowo obszar Garbu Wodzisławskiego wraz z fragmentami sąsiednich płaskowyżów, który pokrywa mozaika terenów rolniczych i zbiorowisk leśnych wraz z licznymi stanowiskami archeologicznymi i zabytkami architektury. Pomniki przyrody obejmują 12 drzew pomnikowych (buk, jodła, klony, lipy, wiąz i dąb) oraz jedno źródło.

Przez teren gminy nie przebiegają korytarze ekologiczne, brak również szlaków turystycznych, poza szlakiem kajakowym Mierzawą o znacznej trudności, zaś oferta noclegowa jest nieliczna. Zieleń urządzoną na terenie gminy stanowi jedynie zieleń osiedlowa o niewielkiej powierzchni.

Teren gminy należy do II strefy objętej ograniczeniami związanymi z afrykańskim pomorem świń. Na terenie gminy nie stwierdzono występowania ognisk choroby, nie wykryto również ognisk innych chorób zwierzęcych, np.: zgnilca amerykańskiego pszczoł lub wysoce zjadliwej grypy ptaków.

Rysunek 3. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Wodzisław.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoportal, geoserwis.gdos.gov.pl.

5.10 Zagrożenia poważnymi awariami

5.10.1 Ocena stanu

Na terenie gminy Wodzisław nie są zlokalizowane zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W ostatnich latach nie odnotowano ponadto zdarzeń będących poważnymi awariami lub posiadających znamiona poważnej awarii.

Na terenie gminy znajduje się 18 jednostek OSP w miejscowościach: Brzeście, Klemencice, Krężoły, Laskowa, Lubcza, Mieronice, Mierzawa, Nawarzyce, Niegostawice, Pękosław, Piotrkowice, Pokrzywnica, Przewody, Przyłęk, Stara Olszówka, Strzeszkowice, Wodzisław, Wola Lubecka.

6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji dokumentu

Przedstawione poniżej problemy z zakresu ochrony środowiska zdefiniowano w wyniku wykonanej oceny stanu środowiska w ramach wyznaczonych obszarów interwencji. Ich przedstawienie ma charakter informacyjny, mający na celu określenie kierunków wymaganych działań. Stanowi również podstawę do wyznaczenia w POŚ dla gminy Wodzisław odpowiednich celów i kierunków interwencji wraz z zadaniami, których realizacja przyczyni się do wyeliminowania problemów i poprawy stanu środowiska na terenie gminy.

Istotnym problemem na terenie gminy jest przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu dla kryterium ochrona zdrowia i roślin, a także występowanie niskiej emisji ze względu na

przewagę kotłów na paliwa stałe, brak gazyfikacji gminy, drogi o znacznym ruchu i emitor tlenków siarki. Monitoring stanu jakości powietrza utrudnia brak czujników jakości powietrza. Do słabych stron utrudniających dbałość o dobry stan jakości powietrza można zaliczyć ponadto brak dróg rowerowych oraz małą powierzchnię lasów. Niska emisja wpływa na pojawienie się zagrożenia dla mieszkańców gminy występowaniem smogu w sezonie grzewczym. Pogorszeniem jakości powietrza może skutkować również potencjalny wzrost emisji zanieczyszczeń transportowych i komunalnych związany m.in.: ze stosowaniem słabej jakości paliwa i innymi przejawami ubóstwa energetycznego, ignorowaniem ograniczeń odnośnie wykorzystywania do ogrzewania niskosprawnych instalacji, oraz napływem zanieczyszczeń. Zagrożeniem, również dla jakości powietrza, są ponadto pogłębiające się zmiany klimatu.

Tabela 2. Problemy w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu, → brak sieci czujników jakości powietrza na terenie gminy, → przewaga źródeł ciepła na paliwa stałe, → brak gazyfikacji gminy, → drogi o znacznym ruchu rocznym, → emitor tlenków siarki na terenie gminy, → brak sieci dróg rowerowych, → mała powierzchnia lasów, → występowanie niskiej emisji. 	<ul style="list-style-type: none"> → pogłębiająca się zmiana klimatu, → pojawienie się smogu w sezonie grzewczym, → wzrost emisji zanieczyszczeń pochodzących z sektora transportowego i komunalnego, → napływ zanieczyszczeń powietrza spoza gminy, → stosowanie słabej jakości paliwa do indywidualnego ogrzewania, → opór społeczny wobec wprowadzanych zakazów, nakazów i ograniczeń odnośnie dbałości o jakość powietrza, → ubóstwo energetyczne ograniczające możliwość wymiany źródła ciepła i zmiany paliwa na lepszej jakości.

Na terenie gminy stwierdzono wzrost intensywności ruchu kołowego, słabą jakość niektórych dróg oraz brak sieci dróg rowerowych. Dalszy wzrost intensywności ruchu, a także pogorszenie stanu pojazdów i dróg może spowodować pojawienie się problemu ponadnormatywnego hałasu i wpłynąć na konieczność poprawy zabezpieczenia akustycznego wzdłuż drogi S7.

Tabela 3. Problemy w zakresie zagrożenia hałasem.

Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → wzrost intensywności ruchu kołowego na drogach gminy, → słaby stan nawierzchni niektórych dróg w gminie, → brak sieci dróg rowerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> → dalszy wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego, → pogorszenie stanu technicznego pojazdów, dróg i instalacji przemysłowych, → niewystarczająca wydajność zabezpieczeń akustycznych terenów wzdłuż drogi S7 wobec wzrostu natężenia ruchu.

Ze względu na nieliczne źródła i przewidywany brak przekroczeń obowiązujących norm na terenie gminy, pola elektromagnetyczne nie stanowią dużego zagrożenia dla mieszkańców. Do problemów związanych z tym elementem środowiska zaliczyć można jednakże brak monitoringu pól na terenie gminy. Spośród zagrożeń wymienić można powstanie nowych instalacji oraz rozwój technologii emitujących pola elektromagnetyczne o znacznym natężeniu.

Tabela 4. Problemy w zakresie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym.

Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → brak punktów monitoringu PEM na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> → rozwój technologii emitujących zwiększone PEM, → zwiększająca się liczba źródeł PEM.

Problemy gospodarki wodami podziemnymi występujące na terenie gminy obejmują brak punktów monitoringu, a także przepuszczalny nadkład poziomów wodonośnych i ich podatność na antropopresję, co przy nieuregulowanej gospodarce ściekowej na terenie Niecki Miechowskiej jest szczególnie niekorzystne. Duże problemy odnoszą się również do wód powierzchniowych: posiadają one bowiem zły stan ogólny, na który składają się ekologiczny i chemiczny stan poniżej dobrego, uregulowanie i znaczne

przekształcenie cieków, nieliczne tereny bagienne i zbiorniki wodne, a także presja rolnicza i komunalna oraz występowanie suszy. Zagrożenia obejmują antropogeniczne zanieczyszczenie wód podziemnych, nieosiągnięcie przez wody powierzchniowe celów środowiskowych, przedłużające się okresy suszy i wystąpienie powodzi lub podtopień powodujących zwiększenie zagrożenia zanieczyszczeniem wód przez ścieki komunalne, środki rolnicze oraz substancje chemiczne.

Tabela 5. Problemy w zakresie gospodarowania wodami.

Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → brak punktów monitoringu wód podziemnych na terenie gminy, → przepuszczalny nadkład poziomów wodonośnych, → wody podziemne podatne na antropopresję, → nieuregulowanie gospodarki ściekowej na terenie GZWP Niecka Miechowska, → wody powierzchniowe gminy o złym stanie, → uregulowanie i znaczne przekształcenie cieków, → nieliczne zbiorniki wodne i tereny bagienne, → presja rolnicza i komunalna na wody, → występowanie suszy w poprzednich latach. 	<ul style="list-style-type: none"> → antropogeniczne zanieczyszczenie wód podziemnych, → nieosiągnięcie celów środowiskowych dla wód powierzchniowych, → przedłużające się okresy suszy, → występowanie powodzi i podtopień stanowiących zagrożenie zanieczyszczeniem wód, → zanieczyszczenie wód przez ścieki komunalne, środki rolnicze i substancje chemiczne.

Probleмами gospodarki wodno-ściekowej jest niepełne zwodociągowanie gminy i problemy z jakością wody pitnej, a także niewielki poziom skanalizowania gminy, oczyszczalnie ścieków wymagające modernizacji oraz liczne zbiorniki bezodpływowe. Zagrożeniem jest pojawienie się częstszych problemów z jakością wody pitnej oraz nieodpowiednie gospodarowanie ściekami: szamba zagrożone awariami i nieszczelnością oraz niewłaściwa utylizacja ścieków wynikająca z braku świadomości mieszkańców odnośnie ich szkodliwości i zasad gospodarowania nimi, a także wynikający z tego wzrost powodowanej przez ścieki presji na środowisko, w tym na stan wód podziemnych i powierzchniowych oraz ich zanieczyszczenie.

Tabela 6. Problemy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → niepełne zwodociągowanie gminy, → pojawiające się problemy z jakością wody pitnej, → niewielki poziom skanalizowania gminy, → niektóre oczyszczalnie ścieków wymagające modernizacji, → liczne zbiorniki bezodpływowe. 	<ul style="list-style-type: none"> → częstsze problemy z jakością wody pitnej, → awarie i nieszczelność przestarzałych szamb, → brak świadomości mieszkańców odnośnie właściwego gospodarowania ściekami i ich szkodliwości, → nieodpowiednie utylizowanie ścieków z szamb (np.: wylanie na pola), → wzrost presji na stan wód powierzchniowych i podziemnych ze strony ścieków i rolnictwa, → zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych ściekami, odpadami, środkami rolniczymi lub chemicznymi.

Dużym problemem w zakresie zasobów geologicznych jest stwierdzone składowanie odpadów na terenie wyrobisk górniczych, możliwa przynależność złóż na terenie gminy do złóż konfliktowych, a także możliwa konieczność przeprowadzenia rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych. Zagrożeniem jest pojawienie się niekoncesjonowanego wydobycia oraz dalsze wykorzystanie wyrobisk w celu składowania odpadów.

Tabela 7. Problemy w zakresie zasoby geologiczne.

Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → nielegalne składowanie odpadów na terenie wyrobisk, → złoża mogące należeć do złóż konfliktowych, → występowanie wyrobisk poeksploatacyjnych mogących wymagać rekultywacji. 	<ul style="list-style-type: none"> → niekoncesjonowane wydobycie kopalin, → dalsze składowanie odpadów w wyrobiskach poeksploatacyjnych.

W obszarze gleb słabe strony stwierdzono głównie ze względu na wynikającą z ich typu potencjalną trudność w uprawie oraz przynależność 16% gleb użytkowanych rolniczo do gleb słabych i najsłabszych. Zagrożeniem są postępujące zmiany klimatu mogące wpływać na stosunki wodne, suszę i erozję gleb, a w konsekwencji na pustynnienie terenów bezleśnych i stepowienie obszarów leśnych oraz gradacje szkodników. Kolejnym niebezpieczeństwem jest intensyfikacja wykorzystania lasów w celach gospodarczych, pogorszenie jakości gleb i ich zanieczyszczanie wynikające z nieodpowiednich metod uprawy na użytkach rolnych oraz presja ze strony sektora komunalno-bytowego i transportowego.

Tabela 8. Problemy w zakresie gleby.

Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → gleby trudne w uprawie, → 16% gleb użytkowanych rolniczo to gleby słabe i najsłabsze. 	<ul style="list-style-type: none"> → występowanie suszy, → zmiany klimatu mogące skutkować pojawieniem się nowych chorób i szkodników oraz stepowieniem i pustynnieniem, → intensyfikacja gospodarczego wykorzystania lasów, → stosowanie nieodpowiednich metod uprawy skutkujące wzrostem przesuszenia, skażeniem chemicznym oraz spadkiem urodzajności gleb, → zanieczyszczenie gleb związane z sektorem komunalno-bytowym i ruchem transportowym.

W zakresie gospodarki odpadami zidentyfikowano poważne problemy, które stanowią: obecność nielegalnych składowisk odpadów na terenie gminy, wzrost ogólnej ilości wyprodukowanych odpadów w roku 2021, odpady zmieszane stanowiące ponad 60% odbieranych odpadów i wzrost ich produkcji oraz udziału w ogólnej ilości odbieranych odpadów na przestrzeni ostatnich lat, nieosiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu w 2019 r., rosnące koszty gospodarowania odpadami i wykorzystywanie wyrobów azbestowych. Wśród zagrożeń wymienić można: powstawanie kolejnych nielegalnych składowisk odpadów, dalszy wzrost ilości powstających odpadów, nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami, w tym niewłaściwą segregację i nieefektywny recykling, dalszy wzrost kosztów funkcjonowania gospodarki odpadami, a także nieświadomość społeczną odnośnie szkodliwości odpadów dla środowiska naturalnego, niezajomość hierarchii postępowania z odpadami oraz sposobów ograniczania ilości powstających odpadów i w konsekwencji niewłaściwe gospodarowanie odpadami przez mieszkańców (powstawanie „dzikich wysypisk”).

Tabela 9. Problemy w zakresie gospodarki odpadami.

Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → wykrycie nielegalnego składowiska odpadów na terenie gminy, → wzrost ilości produkowanych odpadów w 2021 r., → wzrost ilości produkowanych odpadów zmieszanych, → wzrost udziału odpadów zmieszanych w ogólnej ilości odbieranych odpadów, → odpady zmieszane stanowiące ponad połowę ogólnej ilości odbieranych odpadów, → nieosiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w 2019 r., → wysokie i rosnące koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami, → wyroby azbestowe pozostające w wykorzystaniu na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> → powstawanie nielegalnych składowisk odpadów, → dalszy wzrost ilości powstających odpadów, → nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami, w tym niewłaściwa ich segregacja i recykling, → dalszy wzrost kosztów gospodarowania odpadami i wysokości opłat dla mieszkańców, → nieświadomość mieszkańców w zakresie konieczności ograniczania ilości powstających odpadów, hierarchii postępowania z odpadami i ich szkodliwości dla środowiska, → niewłaściwe zagospodarowywanie odpadów przez mieszkańców (np.: spalanie, porzucanie na nielegalnych składowiskach odpadów).

W zakresie zasobów przyrodniczych stwierdzono problemy związane z przekształceniem krajobrazu ze względu na działalność rolniczą, niewielką powierzchnią lasów i udziałem lasów prywatnych w ogólnej powierzchni lasów na poziomie 24%, uregulowaniem cieków oraz brakiem

korytarzy ekologicznych i szlaków turystycznych. Zagrożeniem jest dalsze przekształcenie krajobrazu oraz dolin i koryt cieków, likwidacja zabagnień i zadrzewień, zanieczyszczenie środowiska związane z rolnictwem, transportem lub mieszkalnictwem, wzrost presji ze strony turystyki, a także zwiększenie gospodarczego wykorzystania lasów i pogłębienie zmian klimatycznych skutkujących występowaniem suszy, pożarów i innych zjawisk ekstremalnych, a także stepowienia i pustynnienia. Problemy i zagrożenia dla obszarów podlegających ochronie prawnej omówione są w rozdziale 6.1.

Tabela 10. Problemy w zakresie zasobów przyrodniczych.

Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → niewielka powierzchnia lasów, → lasy prywatne stanowiące 24% powierzchni lasów, → przekształcenie naturalnego krajobrazu ze względu na działalność rolniczą, → uregulowanie większości mniejszych cieków i części Mierzawy, → brak korytarzy ekologicznych przebiegających przez teren gminy, → brak wyznaczonych szlaków turystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> → dalsze przekształcanie naturalnego krajobrazu, → dalsza regulacja rzek i przegradzanie ich budowlami poprzecznymi, → likwidacja oczek wodnych lub otaczającej je roślinności, terenów podmokłych i zadrzewień śródpolnych, → zanieczyszczenie środowiska pochodzące z sektora rolniczego, transportowego i mieszkaniowego, → wzrost presji na środowisko, → wzrost negatywnego wpływu turystyki na środowisko, → wzrost gospodarczego wykorzystania lasów, → postępujące zmiany klimatu, → zagrożenie suszą i pożarami oraz stepowaniem i pustynnieniem.

Na terenie gminy występują szlaki transportowe, po których może odbywać się transport substancji niebezpiecznych. Wystąpienie poważnej awarii i zdarzeń o jej znamionach (np.: zdarzeń drogowych) oraz związanego z tym zanieczyszczenia środowiska jest więc zagrożeniem dla gminy, podobnie dalsza zmiana klimatu i długotrwałe susze powodujące wzrost ryzyka wystąpienia pożarów.

Tabela 11. Problemy i zagrożenia w zakresie poważnych awarii.

Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → szlaki komunikacyjne, po których możliwy jest transport substancji niebezpiecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> → wystąpienie poważnej awarii lub zdarzeń o znamionach poważnej awarii, → długotrwałe susze i wzrost zagrożenia pożarowego, → wystąpienie trudnych do opanowania pożarów mogących powodować znaczne straty dla środowiska i ludzi, → możliwość zanieczyszczenia środowiska poprzez wyciek substancji niebezpiecznych w ciągu szlaków komunikacyjnych, np.: podczas zdarzeń drogowych.

6.1 Istotne problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Do terenów podlegających ochronie prawnej na terenie gminy należy obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Mierzawy, rezerwat przyrody Lubcza, Miechowsko-Działoszycki obszar chronionego krajobrazu oraz 13 pomników przyrody. Największym zagrożeniem dla nich jest przekształcanie naturalnego krajobrazu, regulacja rzek i przedzielanie ich budowlami poprzecznymi oraz likwidacja terenów zabagnionych i zadrzewionych szczególnie wobec aktualnych i prognozowanych zmian klimatu, które mogą wpływać na m.in.: obniżenie poziomu wód gruntowych. Współwystąpienie tych zagrożeń może spowodować utratę wartości przyrodniczych przez formy ochrony przyrody na terenie gminy. Dodatkowo zagrożeniem może być ruch turystyczny oraz wzrost gospodarczego użytkowania lasów, nieuwzględniający prognozowanych zmian klimatu, szczególnie ograniczenia dostępności wody, wzrostu temperatury i zagrożenia pożarowego oraz stepowaniem.

6.2 Istotne problemy ochrony środowiska za strony terenów potencjalnie zanieczyszczonych

Według danych RDOŚ na terenie gminy nie występują miejsca, w których zaistniałaby szkoda w środowisku lub zanieczyszczona byłaby powierzchnia ziemi. Na terenie gminy w roku 2017 wykryto jednakże nielegalne składowisko odpadów na terenie wyrobiska górniczego w Niegosławicach. Składowanie odpadów w miejscach nieposiadających uszczelnionego podłoża, szczególnie na terenie pozbawionym nieprzepuszczalnego nadkładu poziomów wodonośnych (tak jak w gminie Wodzisław) może spowodować zanieczyszczenie wód podziemnych, w tym poziomów użytkowych, z których pobierana jest woda w celach spożywczych. Składowiska odpadów poza zagrożeniem zanieczyszczeniem środowiska stanowią również zagrożenie pożarowe, szczególnie jeśli znajdują się na terenie leśnym. Według art. 26 ust. 1 ustawy o *odpadach* [5] posiadacz odpadów jest obowiązany do niezwłocznego usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania. Według art. 26a ust. 1 i 2 oraz 6 w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia ludzi i środowiska, działania polegające na usunięciu odpadów podejmuje burmistrz gminy, żądając od posiadacza odpadów zwrotu poniesionych kosztów.

7 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne lub brak oddziaływania, na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Wyznaczone w POŚ dla gminy Wodzisław cele, kierunki i zadania są działaniami o charakterze inwestycyjnym i nieinwestycyjnym (organizacyjnym, edukacyjnym), które ujmuje ogół potrzeb wynikających ze zrównoważonego rozwoju w zakresie gospodarki, infrastruktury komunikacyjnej, wodno-ściekowej i technicznej, turystyki itp., które powinny być realizowane w powiązaniu z zasadami ochrony środowiska i przyrody.

Niektóre zadania wyznaczone w POŚ dla gminy Wodzisław mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [1]. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko wymagają uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z art. 71 ust. 2 ustawy ooś [2]. W przypadku przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko do uzyskania decyzji niezbędne jest sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z art. 67 ww. ustawy. Natomiast w przypadku przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest wymagane jeśli, zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, stwierdzi tak organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach na podstawie art. 63 ust. 1 ww. ustawy, po zasięgnięciu opinii organów wymienionych w art. 64 ust. 1 ww. ustawy. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia i jest wymagana przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, koncesji i innych dokumentów niezbędnych dla rozpoczęcia jego realizacji.

Niniejszy dokument przedstawia jedynie potencjalny i prognozowany wpływ planowanych zadań na środowisko i nie zawiera dokładnej oceny oddziaływania na środowisko zadań mogących znacząco na nie oddziaływać. Zawiera zadania zgłoszone przez samorząd gminy, których realizacja przewidziana jest w perspektywie kolejnych lat i inne o nieokreślonej perspektywie czasowej oraz zadania realizowane przez inne podmioty na terenie gminy. Większość zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu,

sposobu i charakteru prowadzenia prac ani podanych szczegółów technicznych, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań i dokładnego wpływu na środowisko jest problematyczne.

W niniejszej Prognozie przedstawiono **potencjalne** oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. W ramach oceny skutków realizacji POŚ dla gminy Wodzisław na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono **potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne** na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

POŚ dla gminy Wodzisław jest dokumentem ogólnym i nie opisuje szczegółowo poszczególnych inwestycji. Program wskazuje jedynie konieczność realizacji wymienionych zadań w celu poprawy jakości środowiska przyrodniczego oraz wypełnienia zaleceń dokumentów wyższego szczebla. Należy pamiętać o uwzględnianiu zasad ochrony środowiska podczas projektowania i realizacji inwestycji.

Poniżej w tabeli dokonano oceny i analizy oddziaływania realizacji wyznaczonych w POŚ zadań na poszczególne komponenty środowiska.

OZNACZENIA:

Potencjalne pozytywne oddziaływanie

Potencjalne neutralne oddziaływanie

Potencjalne negatywne oddziaływanie

B Oddziaływanie bezpośrednie

P Oddziaływanie pośrednie

S Oddziaływanie stałe

Ch Oddziaływanie chwilowe

W Oddziaływanie wtórne (pojawiające się wskutek późniejszej interakcji ze środowiskiem)

Sk Oddziaływanie skumulowane (powstające się wskutek wystąpienia i połączenia kilku oddziaływań na jeden komponent środowiska)

Tabela 12. Potencjalne oddziaływania zadań własnych wyznaczonych w POŚ dla gminy Wodzisław na poszczególne komponenty środowiska.

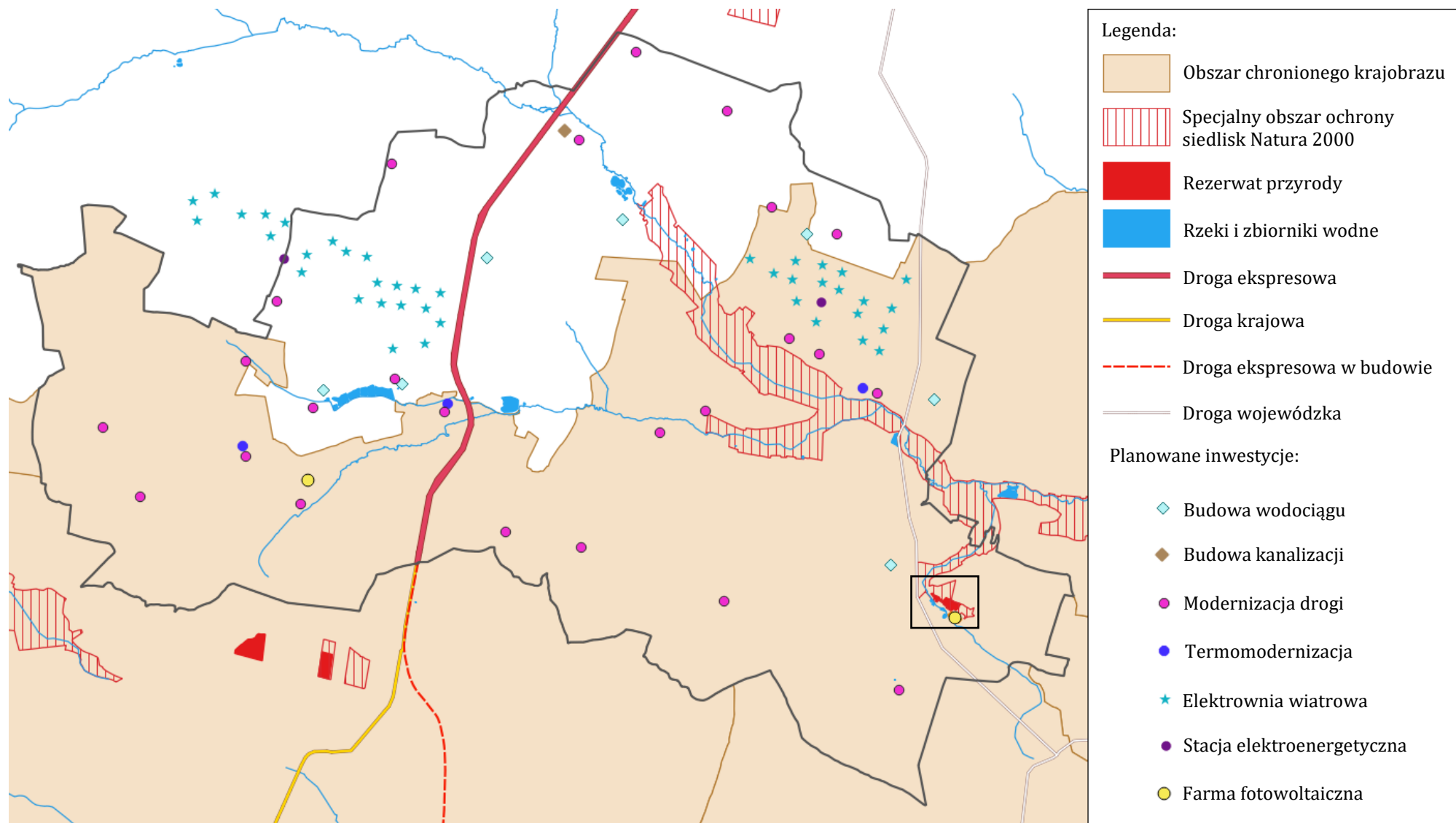
Lp.	Zadanie	Potencjalne oddziaływania na następujące aspekty środowiska:												
		Powierzchnię ziemi i krajobraz	Wody	Różnorodność biologiczną	Rośliny	Zwierzęta	Korytarze ekologiczne	Formy ochrony przyrody (poza Naturą 2000)	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Powietrze atmosferyczne i klimat	Klimat akustyczny	Krajobraz kulturowy i zabytki	Ludzi i dobra materialne
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza														
1	Prowadzenie gminnego punktu informacyjno-konsultacyjnego programu „Czyste powietrze”		P, S	P, S, W	P, S			P, S	P, S	P, S	P, S			B, S
2	Kontrola przestrzegania uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów oraz wypalania traw		P, S	P, S, W	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S			B, S
3	Utrzymanie transportu zbiorowego				P, S					P, S	P, S	P, S		B, S
4	Przebudowa instalacji grzewczych i budowa instalacji fotowoltaicznej na szkole w Lubczy i Niegostawicach		P, S		P, S			P, S		B, Ch P, S	B, Ch P, S	B, Ch		B, S
5	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy					P				B, Ch P, S	B, Ch P, S	B, Ch		B, S
6	Modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie Wodzisław									P, S	P, S			P, S
7	Edukacja mieszkańców w zakresie dbałości o jakość powietrza i inne działania z zakresu ochrony powietrza		P, S	P, S, W	P, S			P, S	P, S	P, S	P, S			B, S
Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem														
8	Rozwój i poprawa stanu gminnej infrastruktury drogowej wraz z nasadzeniami zieleni i budową ciągów pieszo-rowerowych również przy współpracy z innymi zarządcami dróg	B, Ch								B, Ch P, S	B, Ch P, S	B, Ch B, S	P, S	B, S, Sk
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami														
9	Rewitalizacja zbiornika wodnego Brzezie w Wodzisławiu	B, Ch	P, S	P, S, W	P, S, W	P, S, W				B, Ch	B, Ch	B, Ch	P, S	B, S, Sk
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa														
10	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Wodzisław	B, Ch	B, S							B, Ch P, S	B, Ch	B, Ch		B, S
11	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Wodzisław	B, Ch	B, S	P, S, W	P, S, W	P, S, W		P, S	P, S	B, Ch	B, Ch	B, Ch		B, S, Sk
12	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i wywozu ścieków przez mieszkańców		P, S	P, S, W	P, S, W	P, S, W		P, S, W	P, S, W		P, S			B, S
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów														
13	Prowadzenie gospodarki odpadami (odbiór i zagospodarowanie odpadów)									B, S P, S	P, S		P, S	B, S
14	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	P, S				P				B, Ch	B, S		P, S	B, S
15	Edukacja w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich prawidłowej segregacji									P, S, W	P, S, W		P	B, S, W

Lp.	Zadanie	Potencjalne oddziaływania na następujące aspekty środowiska:												
		Powierzchnię ziemi i krajobraz	Wody	Różnorodność biologiczną	Rośliny	Zwierzęta	Korytarze ekologiczne	Formy ochrony przyrody (poza Naturą 2000)	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Powietrze atmosferyczne i klimat	Klimat akustyczny	Krajobraz kulturowy i zabytki	Ludzi i dobra materialne
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze														
16	Pielęgnacja pomników przyrody	B, S	P, S	P, S	B, S	P, S		B, S			P, S		B, S	P, S
17	Utrzymanie zieleni gminnej	B, S	P, S		B, S						P, S		P, S	B, S
Obszar interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami														
18	Utrzymanie działalności Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP) (budowa remizy w Mierzawie)				P, S	P, S		P, S			P, S		P, S	B, S, Sk

Tabela 13. Potencjalne oddziaływania zadań monitorowanych o charakterze inwestycyjnym zawartych w POŚ dla gminy Wodzisław na poszczególne komponenty środowiska.

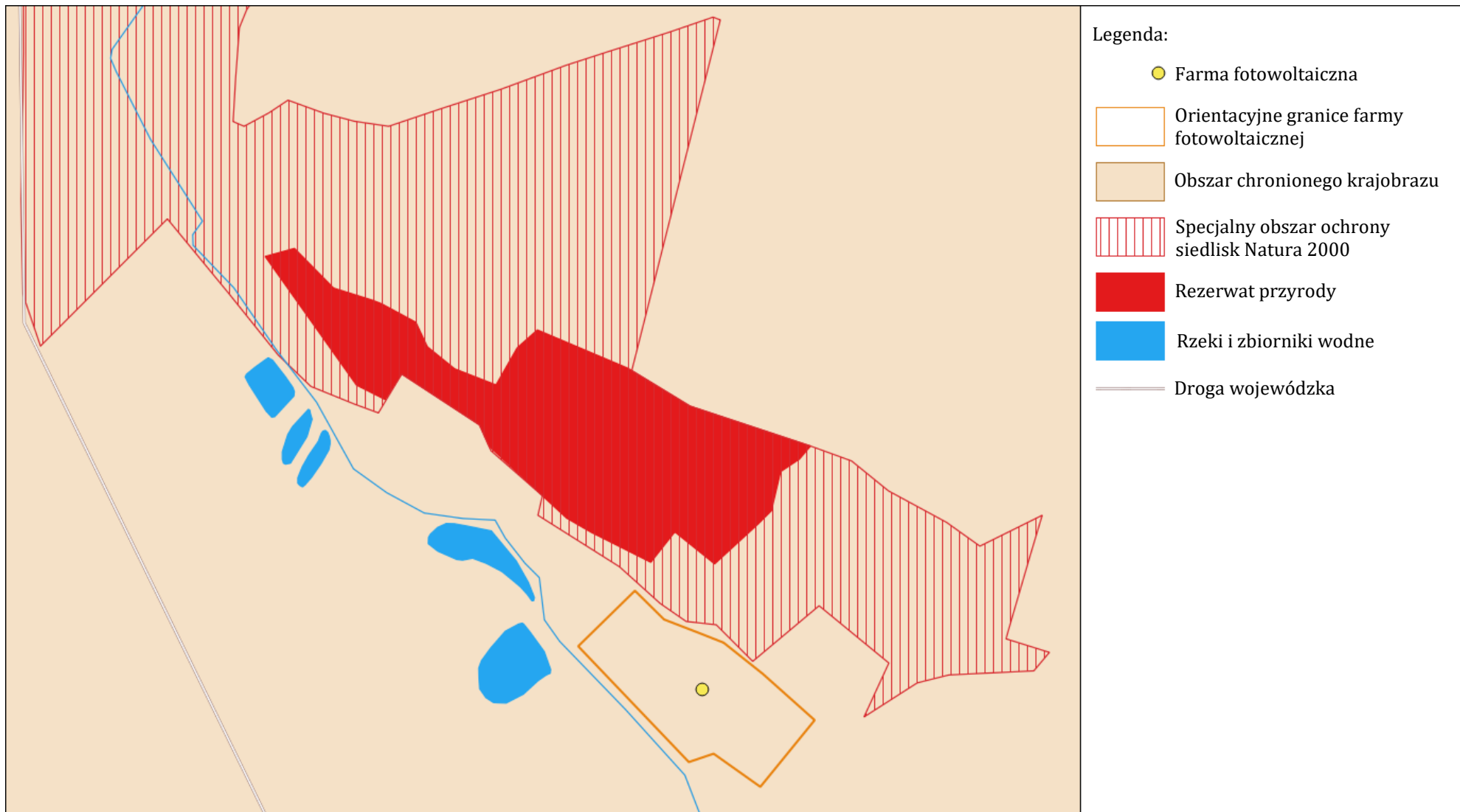
Lp.	Zadanie	Potencjalne oddziaływania na następujące aspekty środowiska:												
		Powierzchnię ziemi i krajobraz	Wody	Różnorodność biologiczną	Rośliny	Zwierzęta	Korytarze ekologiczne	Formy ochrony przyrody (poza Naturą 2000)	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Powietrze atmosferyczne i klimat	Klimat akustyczny	Krajobraz kulturowy i zabytki	Ludzi i dobra materialne
1.	Wymiana nieekologicznych instalacji grzewczych w budynkach prywatnych wraz z ich termomodernizacją (np.: „Czyste powietrze”)		P, S		P, S	P		P, S		B, Ch B, S	B, Ch B, S	B, Ch		B, S
2.	Budowa farm fotowoltaicznych i wiatrowych na terenie gminy	B, S								B, Ch P, S	B, Ch P, S	B, Ch	P, S	B, S, W
3.	Montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach prywatnych („Mój prąd”, „Czyste powietrze”)									B, S	P, S			B, S, Sk
4.	Modernizacja dróg wojewódzkich i krajowych wraz z nasadzeniami zieleni i budową ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich	B, Ch						P, S		B, Ch P, S	B, Ch P, S	B, Ch P, S		B, S, Sk
5.	Osiągnięcie celów wyznaczonych dla wód powierzchniowych, odbudowa zdegradowanych ekosystemów, w tym renaturyzacja cieków	B, S	B, S	B, S	P, S	P, S		P, S		B, Ch	B, Ch	B, Ch	P, S	P, S
6.	Utrzymanie i rozwój infrastruktury przeciwpowodziowej oraz niezbędnej melioracji	B, Ch	B, S							B, Ch	B, Ch	B, Ch		P, S
7.	Rozwój retencji	B, Ch B, S	B, S	P, S, W	P, S, W	P, S, W				B, Ch	B, Ch P, S	B, Ch		P, S

Lp.	Zadanie	Potencjalne oddziaływania na następujące aspekty środowiska:												
		Powierzchnię ziemi i krajobraz	Wody	Różnorodność biologiczną	Rośliny	Zwierzęta	Korytarze ekologiczne	Formy ochrony przyrody (poza Naturą 2000)	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Powietrze atmosferyczne i klimat	Klimat akustyczny	Krajobraz kulturowy i zabytki	Ludzi i dobra materialne
8.	Rozwój małej retencji („Moja woda”)	B, Ch B, S	B, S	P, S, W	P, S, W	P, S, W				B, Ch	B, Ch P, S	B, Ch		P, S
9.	Wymiana zbiorników bezodpływowych na posiadające atest, przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wykonywanie przyłączy do sieci kanalizacyjnej		B, S					P, S		B, Ch	B, Ch P, S	B, Ch		B, S

Rysunek 4. Orientacyjna lokalizacja planowanych inwestycji na terenie gminy Wodzisław (stan na dzień 11.05.2023).

Źródło: Uchwała w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Wodzisław na 2022 r., Uchwała w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wodzisław na lata 2022-2032, Raport o oddziaływaniu na środowisko farmy wiatrowej Wodzisław, Postanowienie RDOŚ w Kielcach w sprawie uzgodnienia i określenia warunków realizacji farmy wiatrowej Olbrachcice, echodnia.eu/swietokrzyskie/w-wodzislawiu-podpisano-umowe-na-remont-drog-w-az-24-miejscowosciach-na-terenie-gminy/ar/c1-17441305.

Rysunek 5. Orientacyjny przebieg granic planowanej farmy fotowoltaicznej na terenie gminy Wodzisław w obrębie Lubcza.

Źródło: Postanowienie znak: OŚ.R.1.17 z dnia 7.12.2017.

7.1 Potencjalne oddziaływanie zadań własnych na poszczególne elementy środowiska na terenie gminy

W POŚ dla gminy Wodzisław w związku z realizacją **projektów inwestycyjnych**, głównie budową obiektów, mogą pojawić się uciążliwości związane z wpływem na powierzchnię ziemi (np.: wykopy, przemieszczanie gruntu), wykorzystaniem zasobów naturalnych oraz emisją hałasu, gazów i pyłów do powietrza na etapie realizacji. Przewiduje się, że oddziaływanie będzie **krótkotrwale negatywne o ograniczonym zasięgu**, tj. w granicach terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny i zakończy się z chwilą ustania robót. Nie przewiduje się, aby działania te mogły zagrażać życiu i zdrowiu ludzi oraz środowisku i trwale pogarszać warunki życia.

W POŚ dla gminy Wodzisław, poza chwilowym oddziaływaniem **negatywnym** dla zadań inwestycyjnych, wyznaczono zadania, których część może spowodować wystąpienie stałych oddziaływań bezpośrednich i pośrednich o charakterze **pozytywnym** na powierzchnię ziemi i krajobraz. Stwierdzono taki wpływ dla usuwania wyrobów azbestowych oraz pielęgnacji form ochrony przyrody i terenów zieleni.

Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły [6] (zwanego dalej Planem gospodarowania wodami) cele środowiskowe dla rzek to osiągnięcie ogólnego dobrego stanu oraz umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych przez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków, zaś dla wód podziemnych dobry stan ilościowy i chemiczny. Oceniono, że wyznaczone w POŚ dla gminy Wodzisław zadania **będą mieć potencjalnie pozytywny wpływ** na wody powierzchniowe i podziemne, szczególnie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, zasobów przyrodniczych oraz ochrony klimatu i jakości powietrza. Stwierdzono, że dbałość o jakość powietrza, w tym wymiana źródeł ciepła (wspomagana przez program „Czyste powietrze”, korzystanie z niego i wymianę źródeł ciepła ułatwi działający na terenie gminy punkt konsultacyjno-informacyjny) oraz kontrola spalanych paliw i odpowiednie zagospodarowanie nieczystości ciekłych (rozbudowa kanalizacji) mogą wpłynąć na poprawę jakości wód powierzchniowych i zmniejszyć antropopresję na wody podziemne, które na terenie gminy są na nią podatne. Rewitalizacja zbiornika Brzezie, pielęgnacja pomników przyrody, z których jeden stanowi źródło oraz utrzymanie zieleni gminnej pozytywnie wpłynie na wody poprzez ochronę miejsc naturalnej retencji, zaś rozbudowa sieci wodociągowej zwiększy kontrolę zużycia wód. Ponadto rewitalizacja zbiornika Brzezie pozytywnie wpłynie na wzrost ochrony przed powodzią i podtopieniami, ale również niedoborem wody. Żadne z wyznaczonych zadań własnych gminy **nie będzie negatywnie** oddziaływać na wody.

Zaplanowane zadania infrastrukturalne zgodnie z prawem (Dział VII *ustawy poś* [7]) powinny być realizowane w sposób minimalizujący ich negatywny wpływ na środowisko, z poszanowaniem zasobów przyrodniczych i terenów biologicznie czynnych oraz siedlisk roślinnych i dobrostanu zwierząt, nie przewiduje się więc ich negatywnego wpływu na bioróżnorodność oraz rośliny i zwierzęta. **Potencjalne stałe oddziaływania pozytywne** zidentyfikowano w zadaniach z zakresu, m.in.: ochrony klimatu i jakości powietrza, rewitalizacji zbiornika Brzezie, rozbudowy kanalizacji, kontroli zagospodarowania nieczystości oraz zasobów przyrodniczych. Wymiana źródeł ciepła, kontrola spalanych paliw i gospodarowania ściekami oraz rozbudowa kanalizacji może wpłynąć na poprawę stanu środowiska i zwiększenie bioróżnorodności. Rewitalizacja zbiornika Brzezie może stworzyć nowe nisze ekologiczne i również pozytywnie wpłynąć na bioróżnorodność, rośliny i zwierzęta. Funkcjonowanie transportu zbiorowego i edukacja ekologiczna będą mieć pozytywny wpływ szczególnie na roślinność, w tym lasy na terenie gminy. Pielęgnacja form ochrony przyrody oraz utrzymanie zieleni gminnej są działaniami bezpośrednio nakierowanymi na ochroną bioróżnorodności oraz siedlisk flory i fauny. Dodatkowo zapewnienie funkcjonowania OSP może pośrednio przyczynić się do ochrony zasobów przyrodniczych,

szczególnie lasów (gaszenie pożarów). Dla pozostałych zadań wyznaczonych w POŚ dla gminy Wodzisław nie stwierdzono wpływu ich realizacji na bioróżnorodność, rośliny i zwierzęta.

Spośród form ochrony przyrody na terenie gminy występują specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Mierzawy, rezerwat przyrody Lubcza, Miechowsko-Działoszycki obszar chronionego krajobrazu oraz pomniki przyrody. Stwierdzono, że na formy ochrony przyrody stały wpływ o charakterze **pozytywnym** będą miały działania związane z dążeniem do poprawy jakości powietrza i wód powierzchniowych (kontrola gospodarowania ściekami i rozbudowa kanalizacji), pielęgnacja i ochrona zasobów przyrodniczych i wsparcie OSP. Dokładny opis wpływu realizacji zadań za formy ochrony przyrody znajduje się w rozdziale 7.3. Ze względu na brak korytarzy ekologicznych przebiegających przez teren gminy, żadne działanie nie będzie mieć na nie wpływu.

Na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych w POŚ dla gminy Wodzisław będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda, gleba, zasoby kopalin, drewno. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z termomodernizacją budynków i wymianą źródeł ciepła, modernizacją infrastruktury drogowej, budową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz usuwaniem azbestu. Działania te mogą wiązać się z **krótkotrwałym** oddziaływaniem, którego charakter może być **potencjalnie negatywny** na zasoby naturalne. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednakże mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz wymagane prawem stosowanie rozwiązań proekologicznych **nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania** wyznaczonych zadań na zasoby naturalne. Wyznaczono ponadto zadania mogące mieć **potencjalnie pozytywny wpływ** na ten komponent środowiska. Przewiduje się, że zadania mające na celu dbałość o jakość powietrza, w tym: wymiana źródeł ciepła, funkcjonowanie transportu zbiorowego, termomodernizacja budynków i modernizacja oświetlenia ulicznego, a także kontrola spalanych paliw i odpowiednie gospodarowanie odpadami mogą wpłynąć na ograniczenie materiałochłonności gospodarki, dzięki czemu zmniejszeniu ulegnie presja na zasoby naturalne, również w kwestii ich wydobycia. Podobny wpływ przewiduje się dla edukacji ekologicznej w kwestii ochrony powietrza i zapobiegania powstawaniu odpadów. Natomiast rozbudowa sieci wodociągowej wpłynie na kontrolę zużycia zasobów wodnych.

Przewiduje się wystąpienie **krótkotrwałych negatywnych oddziaływań** na powietrze atmosferyczne i klimat jedynie dla projektów inwestycyjnych na etapie realizacji. W przypadku większości zadań przewiduje się ich **stały pozytywny wpływ** na jakość powietrza, szczególnie tych mających na celu dbałość o stan jakości powietrza, modernizację dróg, pielęgnację i utrzymanie form ochrony przyrody i zieleni gminnej, usuwania wyrobów azbestowych oraz wsparcia OSP. Stwierdzono ponadto przewidywany pozytywny wpływ kontroli gospodarowania ściekami i gospodarki odpadami na powietrze atmosferyczne i klimat. Kontrola sposobów utylizowania ścieków (w tym ich wywozu ze zbiorników bezodpływowych do oczyszczalni) może zmniejszyć niebezpieczeństwo ich wylewania na pola lub w inne nieprzeznaczone do tego miejsca i zlikwidować związaną z tym uciążliwość zapachową, zaś selektywna zbiórka, właściwa segregacja oraz zapobieganie powstawaniu odpadów może wpłynąć na likwidację problemu spalania śmieci przez ludność (wraz z kontrolą palenisk domowych i zakazu spalania odpadów).

Stwierdzono, że **negatywne oddziaływania** na klimat akustyczny mogą mieć niektóre zadania inwestycyjne na etapie realizacji, **nie przewiduje się ich długotrwałego negatywnego wpływu**. Wyznaczono również zadania mogące mieć wpływ **pozytywny** na klimat akustyczny. Są to: utrzymanie transportu zbiorowego i poprawa stanu dróg.

Większość z wyznaczonych zadań nie będzie miała znaczącego wpływu na krajobraz kulturowy i zabytki, nie zidentyfikowano również wpływu negatywnego. Stwierdzono natomiast zadania mogące mieć **pozytywny wpływ**: w zakresie zagrożenia hałasem, gospodarki wodami i odpadami, zasobów

przyrodniczych oraz zapobiegania poważnym awariom. Nasadzenia zieleni wzdłuż dróg i poprawa ich jakości, rewitalizacja zbiornika Brzezie, eliminacja azbestu i odpowiednie gospodarowanie odpadami zapobiegające powstawaniu nielegalnych składowisk odpadów, pielęgnacja pomników przyrody i zieleni gminnej wpłyną na poprawę i ochronę krajobrazu kulturowego gminy, zaś zapewnienie funkcjonowania OSP zwiększy bezpieczeństwo pożarowe.

Oceniono, że wyznaczone w POŚ dla gminy Wodzisław zadania **będą mieć pozytywny długoterminowy** wpływ na zdrowie i warunki życia ludzi oraz dobra materialne, nie stwierdzono natomiast zadań o wpływie negatywnym. Dla większości zadań przewiduje się wpływ pozytywny bezpośredni na mieszkańców oraz wpływ pośredni, ale również pozytywny. Stwierdzono ponadto, że niektóre zadania będą mieć skumulowany wpływ na ludzi i dobra materialne, ograniczając zagrożenie chorobami, zmniejszając wymagane nakłady finansowe, podnosząc jakość życia i pośrednio wpływając na poprawę stanu zdrowia mieszkańców.

7.2 Przewidywany wpływ na środowisko planowanych zadań własnych mogących negatywnie i znacząco oddziaływać na środowisko

Zadania planowane do realizacji nie należą do zadań mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, niektóre z nich natomiast mogą należeć do zadań mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Są to inwestycje liniowe obejmujące budowę infrastruktury drogowej i sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, a także rewitalizacja zbiornika Brzezie.

Rozbudowa infrastruktury drogowej, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej planowana jest jedynie na terenach zamieszkałych, w granicach miejscowości. Niektóre z nich położone są na terenach objętych ochroną prawną w postaci Miechowsko-Działoszyckiego obszaru chronionego krajobrazu, żadna nie jest natomiast objęta ochroną w ramach obszaru Natura 2000 ani rezerwatu. Inwestycje drogowe obejmujące przebudowę dróg istniejących, nie należą do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej natomiast do takich przedsięwzięć się zalicza. Budowa może mieć krótkotrwały negatywny wpływ na środowisko na etapie realizacji, który można ograniczyć w sposób opisany w rozdziale 10. Zaleca się szczególnie prowadzenie prac w dzień, odpowiednie zabezpieczenie terenu inwestycji, zwłaszcza wykopów, właściwe zagospodarowanie powstających ścieków, odpadów oraz przemieszczanych mas gruntu i korzystanie z urządzeń sprawnych technicznie. Wpływ długotrwały wymienionych przedsięwzięć będzie pozytywny, zarówno na stan środowiska, jak i na mieszkańców gminy, zapewni bowiem odpowiednie gospodarowanie wodą pitną oraz kontrolę jej jakości, a także zagospodarowanie ścieków komunalnych i zmniejszenie zagrożenia z ich strony dla środowiska, w tym Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 409 Niecka Miechowska, który nie posiada ciągłej i nieprzepuszczalnej pokrywy nadkładu i zagrożony jest zanieczyszczeniem ze względu na niewystarczający stopień skanalizowania wsi i miast na jego terenie. Wymienione przedsięwzięcia znajdują się ponadto w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wodzisław, województwo świętokrzyskie.

Zbiornik Brzezie znajduje się poza terenami objętymi ochroną prawną. Rewitalizacja nada mu, poza charakterem retencyjnym, również funkcję rekreacyjną. Ma objąć jego odmulenie, wzmocnienie wału, wykonanie budowli hydrotechnicznych: jazu kozłowego i mnicha, a także wybudowanie ścieżki rekreacyjnej na wałach (echodnia.eu). W kolejnych etapach planowana jest modernizacja infrastruktury dojazdowej oraz zagospodarowanie obszarów przyległych. Wykonywanie budowli hydrotechnicznych, ścieżek i dróg dojazdowych może należeć do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przed przystąpieniem do prac zaleca się przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej w celu określenia bioróżnorodności zbiornika i występowania na jego terenie gatunków podlegających ochronie, a także zaleca się zadbać o zróżnicowaną głębokość po rewitalizacji i częściowe pozostawienie strefy trzcinowisk. Przewiduje się negatywny wpływ na środowisko jedynie prac wykonywanych podczas

rewitalizacji, ale oddziaływanie takie będzie chwilowe. Podczas wykonywania prac należy zadbać o odpowiednie zagospodarowanie powstających ścieków i odpadów oraz przemieszczanych mas gruntu. Należy zabezpieczyć teren prac przed dostępem dla zwierząt oraz dbać o sprawność techniczną urządzeń w celu zminimalizowania niebezpieczeństwa wycieku płynów eksploatacyjnych i substancji ropopochodnych, zagadnienie dokładniej opisane jest w rozdziale 10. Przypuszcza się, że wpływ zrewitalizowanego zbiornika będzie pozytywny nie tylko na ludzi, ale również na wody, może również mieć pozytywny wpływ na bioróżnorodność oraz rośliny i zwierzęta.

Do innych zadań planowanych do realizacji na terenie gminy Wodzisław, które mogą spowodować negatywne oddziaływania należą: przebudowa instalacji grzewczych i budowa instalacji fotowoltaicznej na szkole w Lubczy i Niegosławicach, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy, prowadzenie gospodarki odpadami oraz usuwanie wyrobów zawierających azbest. Żadne z nich nie należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ale wszystkie wymagają zaangażowania zasobów naturalnych: w przypadku gospodarki odpadami związane jest to ze zużyciem paliwa na transport, zaś w przypadku wymiany źródła ogrzewania, termomodernizacji i usuwania azbestu również z remontem. Wymiana źródła ogrzewania i termomodernizacja mogą ponadto spowodować emisję pyłów i hałasu. Natomiast termomodernizacja i usuwanie azbestu połączone z wymianą pokrycia dachowego mogą negatywnie wpływać na zwierzęta, w tym podlegające ochronie prawnej, jeśli zasiedlają one poddane tym działaniom budynki. Wówczas, w celu ograniczenia lub wyeliminowania negatywnego wpływu należy wdrożyć działania opisane w rozdziale 7.3 i 10.3.

7.3 Zakazy i ograniczenia na terenie form ochrony przyrody na terenie gminy

Na terenie gminy występuje specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Mierzawy, rezerwat przyrody Lubcza, Miechowsko-Działoszycki obszar chronionego krajobrazu oraz 13 pomników przyrody. Według art. 33 ustawy o *ochronie przyrody* [8] na terenie obszarów Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi znacząco negatywnie oddziaływać na cele obszaru Natura 2000, w szczególności pogarszać stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na zamieszkujące obszar gatunki i pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. Na terenie rezerwatu przyrody zabrania się działań wymienionych w art. 15 ww. ustawy: budowy i przebudowy budynków oraz urządzeń technicznych, płoszenia, chwytania i zabijania dziko występujących zwierząt oraz niszczenia ich schronień i miejsc rozrodu, polowań, pozyskiwania i niszczenia roślin i grzybów, niszczenia i zanieczyszczania obiektów przyrodniczych oraz innych tworów i składników przyrody, zmiany stosunków wodnych, w tym regulacji rzek i potoków, pozyskiwania skał i skamieniałości, niszczenia gleb, palenia ognisk i tytoniu oraz używania otwartego ognia, połowu ryb, ruchu turystycznego poza wyznaczonymi trasami, wprowadzania psów, eksploracji skał, jaskiń i zbiorników wodnych, ruchu aut poza wyznaczonymi drogami, umieszczania tablic i ogłoszeń reklamowych, zakłócania ciszy, wykonywania prac ziemnych zniekształcających teren, biwakowania, prowadzenia badań naukowych bez zgody, wprowadzania nowych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów oraz organizmów genetycznie modyfikowanych oraz organizacji imprez rekreacyjno-sportowych. Na terenie Miechowsko-Działoszyckiego obszar chronionego krajobrazu zabrania się: zabijania dziko występujących zwierząt oraz niszczenia ich schronień i miejsc rozrodu, likwidacji zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, zmian stosunków wodnych i likwidowania naturalnych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych (Uchwała nr XXXV/622/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Miechowsko-Działoszyckiego obszar chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Św. z 2013 r., poz. 3314) [9]). Pomniki przyrody zaś, zgodnie z art. 40 ww. ustawy, podlegają ochronie aż do samoistnego, całkowitego rozkładu, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi i ich mienia. Natomiast, zgodnie z art. 51 ww. ustawy, w stosunku do dziko występujących roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową obowiązują zakaz

niszczenia ich siedlisk i ostoi oraz innych działań mogących na te siedliska negatywnie wpływać, w tym zmiany stosunków wodnych i zanieczyszczenia gleb, zabrania się ponadto hodowli, pozyskiwania, przetrzymywania, sprzedaży bądź innej formy ich zbywania, wywożenia za granicę i przywożenia z za granicy, umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym i wprowadzania do niego.

7.4 Przewidywany wpływ planowanych zadań własnych na formy ochrony przyrody, obszary Natura 2000 i korytarze ekologiczne

Stwierdzono, że spośród planowanych zadań potencjalny wpływ na formy ochrony przyrody na terenie gminy mogą mieć działania związane z poprawą jakości powietrza, uporządkowaniem gospodarki ściekowej, a także pielęgnacja form ochrony przyrody i zapewnienie funkcjonowania OSP. Ze względu na brak korytarzy ekologicznych przebiegających przez teren gminy nie przewiduje się wpływu na nie planowanych zadań.

Prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego, kontrole palenisk i edukacja ekologiczna odnośnie jakości powietrza mogą zachęcić mieszkańców do wymiany źródeł ciepła oraz zaniechania stosowania paliwa słabej jakości, spalania odpadów i wypalania traw, to zaś ograniczy emisję zanieczyszczeń do atmosfery i wpłynie na poprawę stanu jakości powietrza, wód oraz roślin. Prowadzenie kontroli gospodarowania ściekami może natomiast wpłynąć na poprawę jakości wód powierzchniowych. Poprawa stanu środowiska może przyczynić się do wzrostu stabilności ekosystemów podlegających ochronie oraz w dłuższej perspektywie wpłynąć na wzrost bioróżnorodności. Pielęgnacja form ochrony przyrody w zarządzie gminy wpłynie na zachowanie i utrzymanie w dobrym stanie pomników przyrody. Zapewnienie funkcjonowania OSP będzie mieć zaś wpływ pośredni na formy ochrony przyrody, może bowiem zmniejszyć zagrożenie pożarowe dla tych obiektów, a także zapewni możliwość szybszego reagowania w razie ewentualnego pożaru.

Działania inwestycyjne, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko, planowane są do realizacji jedynie na terenie Miechowsko-Działoszyckiego obszaru chronionego krajobrazu, poza obszarami Natura 2000 oraz terenem rezerwatu Lubcza. Działania te obejmują: przebudowę instalacji grzewczych oraz budowę instalacji fotowoltaicznej na szkole w Lubczy i Niegosławicach, termomodernizację budynków użyteczności publicznej, modernizację infrastruktury drogowej, rozbudowę sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz usuwanie wyrobów zawierających azbest. Przebudowa instalacji grzewczych i budowa instalacji fotowoltaicznej na szkole w Lubczy i Niegosławicach dotyczyć będzie jedynie najbliższego otoczenia budynków, nie będzie więc mieć negatywnego wpływu na Miechowsko-Działoszycki obszar chronionego krajobrazu. Nie dojdzie bowiem do złamania żadnego z zakazów obowiązujących na jego terenie, do których należą: zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenie ich schronień i miejsc rozrodu, likwidacja zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, zmiana stosunków wodnych i likwidacja naturalnych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych.

Modernizacja infrastruktury drogowej oraz rozbudowa infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej należą do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą powodować wystąpienie chwilowych negatywnych oddziaływań na środowisko podczas budowy (sposoby ich ograniczenia opisano w rozdziale 10). Przedsięwzięcia te jednakże będą realizowane na terenie zabudowanym i nie przewidują przekształcenia środowiska, zmian w krajobrazie, likwidacji niszczy ekologicznych, ani zmian stosunków wodnych i likwidacji obszarów podmokłych. Nie przewiduje się więc by miały negatywny wpływ na Miechowsko-Działoszycki obszar chronionego krajobrazu, skoro nie łamią obowiązujących na jego obszarze zakazów (zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenie ich schronień i miejsc rozrodu, likwidacja zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, zmiana stosunków wodnych i likwidacja naturalnych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych).

Termomodernizacja budynków i wymiana pokryć dachowych, również w ramach usuwania wyrobów zawierających azbest, nie należą do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na

środowisko, ale mogą stanowić zagrożenie dla bytujących w budynkach populacji zwierząt, w tym podlegających ochronie, a ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów należy, zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody* [8], do form ochrony przyrody. Przed przystąpieniem do prac zaleca się więc przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej budynków. Zgodnie z art. 52, ust. 2 ww. ustawy, jeżeli brak rozwiązań alternatywnych, działania nie są szkodliwe dla zachowania danej populacji we właściwym stanie i wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne, gniazda ptaków objętych ochroną gatunkową mogą być usuwane od 16 października do końca lutego. W celu zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu na środowisko i jego ograniczaniu zaleca się jednakże zastosowanie do zapisów umieszczonych w rozdziale 10.3 oraz wytycznych znajdujących się na stronie: www.gov.pl/web/rdos-kielce/termomodernizacja-a-ochrona-prawna-ptakow-i-nietoperzy. Ze względu na wspomniane przepisy prawa, termomodernizacja budynków i usuwanie wyrobów zawierających azbest mogą być prowadzone jeśli nie posiadają negatywnego wpływu na zachowanie dziko występujących populacji zwierząt, dlatego też nie przewiduje się negatywnego wpływu tych działań na Miechowsko-Działoszycki obszar chronionego krajobrazu.

Żadne z planowanych działań nie będzie zlokalizowane na terenie Obszaru Natura 2000 ani rezerwatu przyrody Lubcza, nie będzie mieć również negatywnego wpływu na nie nawet jeśli będzie realizowane w pobliżu ich granic, nie przewiduje się bowiem negatywnego wpływu wykraczającego poza granice działek podlegających zainwestowaniu. Nie przewiduje się więc naruszenia wymienionych w rozdziale 7.3 zakazów odnoszących się do tych form ochrony przyrody (tj: pogorszenia stanu siedlisk i integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami, negatywnego wpływu na zamieszkujące obszar gatunki i działań mogących w negatywny sposób wpłynąć na rezerwat przyrody i zamieszkujące go gatunki flory i fauny). Żadne z działań nie przewiduje ponadto działań mogących zagrażać istnieniu pomników przyrody na terenie gminy.

7.5 Potencjalne oddziaływanie inwestycyjnych zadań monitorowanych na środowisko gminy oraz formy ochrony przyrody i obszary Natura 2000

Poza zadaniami własnymi na terenie gminy planowane są działania innych jednostek, które mogą mieć wpływ na środowisko na terenie gminy Wodzisław. Większość zadań inwestycyjnych nie należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Wsparcie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji są realizowane np.: w formie programów rządowych (wspomniane „Czyste powietrze”), podobnie jak montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych. Działania takie mają na celu głównie poprawę jakości powietrza oraz ochronę klimatu i zmniejszenie wykorzystania zasobów naturalnych, dzięki temu ich przewidywany wpływ na środowisko i tereny podlegające ochronie prawnej będzie pozytywny. Przewiduje się jedynie krótkotrwały negatywny wpływ tych zadań na klimat akustyczny na etapie realizacji. Ze względu na możliwość zasiedlania budynków planowanych do termomodernizacji przez zwierzęta i potencjalnie negatywny wpływ na nie takich działań należy przed przystąpieniem do prac dokonać inwentaryzacji przyrodniczej i stosować rozwiązania zapewniające zachowanie populacji zwierząt we właściwym stanie (rozwiązania opisano w rozdziale 10.3). Wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków, ani budowa mikroinstalacji fotowoltaicznych nie należą do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i nie będą mieć negatywnego wpływu na formy ochrony przyrody na terenie gminy.

Budowa farm fotowoltaicznych zaliczana jest do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeśli zajmują powierzchnię większą niż 0,5 ha na terenach form ochrony przyrody lub powyżej 1 ha na pozostałym obszarze. Farmy fotowoltaiczne powinny być lokalizowane poza terenami podlegającymi ochronie prawnej, terenami bagiennymi o płytkim zaleganiu wód, terenami zadrzewień śródpolnych oraz innymi, dla których farma może stanowić zagrożenie lub których przystosowanie do instalacji paneli wiązałoby się z dużą ingerencją w środowisko, np.: przemieszczaniem znacznej objętości gruntu. Teren farmy powinien być możliwy do łatwego podłączenia do linii

energetycznej. Negatywne oddziaływanie na środowisko farm fotowoltaicznych może pojawić się podczas budowy i związane jest z emisją hałasu i spalin przez pojazdy. Podczas budowy należy zadbać o odpowiednie zagospodarowanie powstających ścieków i odpadów oraz zabezpieczenie wykopów. Eksploatacja instalacji nie wiąże się z powstawaniem ścieków, ani poborem wód, nie wymaga również wykorzystywania substancji chemicznych do czyszczenia instalacji lub utrzymania terenu. Podczas eksploatacji przewiduje się natomiast emisję hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powstawanie niewielkich ilości odpadów związanych z utrzymaniem instalacji. Emitowany hałas, ani pola elektromagnetyczne nie przekraczają jednakże dopuszczalnych norm, odpady zaś należy w odpowiedni sposób zagospodarować. Teren farmy powinien zostać zasiany roślinami rodzimymi i koszony w terminach poza kwitnieniem roślin i lęgiem zwierząt w sposób umożliwiający ucieczkę drobnym zwierzętom (decyzja Burmistrza Drzewicy o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację budowy farmy fotowoltaicznej w miejscowości Krzczonów). Aktualnie brak wystarczających dowodów na potwierdzenie negatywnego wpływu farm fotowoltaicznych na krajobraz oraz bioróżnorodność (Evidence review of the impact of solar farms on birds, bats and general ecology), co więcej mogą one w pewnych warunkach pozytywnie wpływać na bioróżnorodność. Wynika to z lokalizowania farm fotowoltaicznych głównie na terenach rolniczych, obszar farmy fotowoltaicznej nie podlega opryskom, ponadto zwykle porastają go gatunki rodzime zbiorowisk łąkowych co stwarza możliwość zwiększenia różnicowania nisz ekologicznych na terenach rolniczych i pozytywnego wpływu głównie na populacje owadów zapylających (Opportunities to enhance pollinator biodiversity in solar parks).

Na terenie gminy planowana jest budowa farm fotowoltaicznych w miejscowościach Lubcza i Stara Olszówka na terenie Miechowsko-Działoszyckiego obszaru chronionego krajobrazu. Ze względu na powierzchnię poniżej 0,5 ha, nie należą one do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (dane Urzędu Miasta i Gminy Wodzisław). Działki nie są położone na terenie podmokłym ani w przebiegu korytarzy ekologicznych. Farma fotowoltaiczna Lubcza planowana jest na działce częściowo zalesionej, sąsiadującej z obszarem Natura 2000 i w bliskiej odległości od rezerwatu przyrody Lubcza. Według dokumentu znak: OŚ.R.6220.1.17 z 7.12.2017 r. powstanie jednakże jedynie na części działki na obszarze nieużytków, pastwisk i gruntów ornych. Dla farmy został opracowany raport o oddziaływaniu na środowisko i została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach (znak: OŚ.R.6220.1.17 z 4.09.2018 r.). Negatywne oddziaływanie podczas budowy farmy nie będzie wykraczało poza teren działki, na której powstanie, dlatego też nie będzie mieć negatywnego wpływu na obszar Natura 2000 i rezerwat Lubcza. Dla farm, które mogą zostać zrealizowane na terenie gminy, przewiduje się negatywny wpływ na środowisko jedynie podczas budowy. Może on być minimalizowany dzięki wdrażaniu działań opisanych w powyższym akapicie oraz rozdziale 10. Wpływ długoterminowy farm fotowoltaicznych na środowisko może być pozytywny bowiem spowoduje zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych, pośrednio wpływa również na poprawę stanu środowiska, w tym jakości powietrza oraz może pozytywnie wpłynąć na bioróżnorodność. Budowa farm fotowoltaicznych nie łamie zakazów obowiązujących na terenie Miechowsko-Działoszyckiego obszaru chronionego krajobrazu, które obejmują: zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenie ich schronień i miejsc rozrodu, likwidacja zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, zmiana stosunków wodnych i likwidacja naturalnych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych, nie będzie więc mieć na niego negatywnego wpływu.

Budowa elektrowni wiatrowych może należeć do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko jeśli posiadają łączną moc powyżej 100 MW i do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko jeśli posiadają wysokość ponad 30 m. Negatywne oddziaływanie farm wiatrowych pojawia się głównie w czasie realizacji inwestycji, związane jest z emisją hałasu i spalin przez pojazdy oraz rozległością terenów zaplecza, na których składowane są części elektrowni. Podczas budowy należy zadbać o odpowiednie zagospodarowanie powstających ścieków i odpadów oraz zabezpieczenie wykopów, zaś po zakończeniu realizacji inwestycji przywrócić terenów

zapleczu do stanu pierwotnego. Eksploatacja instalacji nie wiąże się z powstawaniem ścieków, ani poborem wód, nie wymaga również wykorzystywania substancji chemicznych do czyszczenia instalacji lub utrzymania terenu. Podczas eksploatacji przewiduje się natomiast emisję hałasu, pól elektromagnetycznych, infradźwięków, pojawienie się efektu migotania cienia oraz powstawanie niewielkich ilości odpadów związanych z utrzymaniem instalacji. Elektrownie powinny być zlokalizowane w takiej odległości od najbliższych domostw, by nie wystąpiły przekroczenia norm hałasu i pól elektromagnetycznych oraz nie pojawiły się uciążliwości ze strony infradźwięków i efektu migotania cienia dla ich mieszkańców. Odpady powstające podczas eksploatacji instalacji powinny być w odpowiedni sposób zagospodarowywane (Postanowienie RDOŚ w Kielcach w sprawie uzgodnienia i określenia warunków realizacji farmy wiatrowej Olbrachcice). Elektrownie wiatrowe mogą wywierać negatywny wpływ na zwierzęta: wzrosnąć może śmiertelność ptaków i nietoperzy, które giną w kolizji z masztami, turbinami i liniami wysokiego napięcia, ponadto ze względu na fakt, że niektóre zwierzęta (zarówno latające, jak i naziemne) unikają terenów farm wiatrowych dochodzi do utraty nisz ekologicznych, zmian w łańcuchu pokarmowym (możliwy spadek liczebności większych drapieżników i wzrost liczebności drobnych zwierząt) i przebiegu korytarzy migracyjnych, z tego względu farmy wiatrowe powinny być lokalizowane poza terenami podlegającymi ochronie prawnej, obszarami leśnymi i miejscami występowania oraz przelotów chronionych gatunków ptaków i nietoperzy oraz korytarzami ekologicznymi (Biodiversity impacts associated to onshore wind power projects here). Odpowiednie lokalizowanie farm wiatrowych eliminuje ich negatywny wpływ na zwierzęta i bioróżnorodność (nsenergybusiness.com/features/the-impact-of-wind-turbines-on-biodiversity-and-how-to-minimise-it).

Na terenie gminy planowana była budowa dwóch farm wiatrowych: Wodzisław i Olbrachcice. Farma Wodzisław miała powstać na północny zachód od Wodzisławia poza terenami podlegającymi ochronie prawnej. Projektowano 23 elektrownie o wysokości około 170 m wraz z łopatami śmigła i łącznej mocy około 69 MW. 16 obiektów miało znajdować się w granicach gminy Wodzisław, zaś pozostałe 7 na terenie gminy Sędziszów. Farmę Olbrachcice lokalizowano pomiędzy miejscowościami Dębiany i Niegosławice na terenie Miechowsko-Działoszyckiego obszaru chronionego krajobrazu. Miała składać się z 17 obiektów o wysokości do 185 m każdy i łącznej mocy 51 MW. Ze względu na planowaną lokalizację farmy Wodzisław na terenie rolniczym silnie przekształconym antropogenicznie poza lasami (odległość od najbliższego ok. 2 km), formami ochrony przyrody (1,5 km od Miechowsko-Działoszyckiego obszaru chronionego krajobrazu i 5 km od obszaru Natura 2000) i korytarzami ekologicznymi (odległość od najbliższego ok. 16 km) oraz na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej, stwierdzono brak przewidywanego negatywnego oddziaływania farmy na środowisko oraz lokalnie występujące gatunki roślin, zwierząt, porostów i grzybów. Farma Olbrachcice miała znajdować się w odległości ok. 0,6 km od obszaru Natura 2000 i 6,5 km od najbliższego korytarza ekologicznego. Ustalenia o niewielkim wpływie na gatunki lęgowe i migracyjne ptaków i nietoperzy oraz przewidywanym braku przekroczeń standardów jakości środowiska wskutek powstania farmy umożliwiły uzgodnienie przez RDOŚ w Kielcach warunków środowiskowych realizacji przedsięwzięcia (Raport o oddziaływaniu na środowisko farmy wiatrowej Wodzisław, Postanowienie RDOŚ w Kielcach w sprawie uzgodnienia i określenia warunków realizacji farmy wiatrowej Olbrachcice). Wspomniana dokumentacja pochodzi z 2014 r., natomiast w 2016 r. uchwalono ustawę o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych [10], która zaostrzała przepisy odnośnie lokalizacji elektrowni względem najbliższych zabudowań, mogło to spowodować zablokowanie inwestycji na terenie gminy, żadna bowiem nie powstała. Zgodnie ze zmianą ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw [11] z 2023 r., która określa minimalną odległość elektrowni od najbliższej zabudowy mieszkalnej na 700 m, na terenie gminy Wodzisław będzie możliwa budowa sześciu turbin z farmy Wodzisław oraz 10 turbin z farmy Olbrachcice. Budowa farm wiatrowych podobnie, jak w przypadku farm fotowoltaicznych może mieć negatywny wpływ na środowisko na etapie budowy, wpływ długotrwały może być pozytywny poprzez zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych i pośrednio

poprawę stanu środowiska (powietrza), charakter wpływu na zwierzęta jest trudny do określenia (badania w tym zakresie są nadal prowadzone), dlatego zaleca się monitoring porealizacyjny populacji szczególnie ptaków i nietoperzy. Spośród farm wiatrowych na terenie gminy, na obszarze podlegającym ochronie prawnej zlokalizowana miała być farma Olbrachcice, według dostępnych danych jej budowa nie naruszałaby zakazów obowiązujących dla Miechowsko-Działoszyckiego obszaru chronionego krajobrazu (zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenie ich schronień i miejsc rozrodu, likwidacja zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, zmiana stosunków wodnych i likwidacja naturalnych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych), ponadto ze względu na odległość oraz przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 (zbiorowiska roślinne) i odległość od rezerwatu Lubcza nie stwierdzono, by mogła negatywnie wpływać na formy ochrony przyrody na terenie gminy Wodzisław.

Modernizacja sieci dróg wojewódzkich wraz z nasadzeniami zieleni nie należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, natomiast budowa ciągów pieszo-rowerowych może należeć do takich przedsięwzięć i wymagać decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zarówno modernizacja dróg, jak i budowa ciągów pieszo-rowerowych może mieć negatywny wpływ na środowisko na etapie realizacji ze względu na przemieszczanie mas ziemnych, emisję hałasu, spalin i pyłu oraz wykorzystanie zasobów naturalnych. Negatywny wpływ na środowisko podczas realizacji inwestycji należy minimalizować: zaleca się m.in.: prowadzenie prac w dzień, odpowiednie zabezpieczenie terenu inwestycji, właściwe zagospodarowanie powstających ścieków, odpadów oraz przemieszczanych mas gruntu i korzystanie z urządzeń sprawnych technicznie. Modernizacja dróg i budowa ciągów pieszo-rowerowych w perspektywie długofalowej mogą poprawić stan jakości powietrza i klimat akustyczny w gminie oraz zmniejszyć zużycie zasobów naturalnych. Przedsięwzięcia te mogą być realizowane na terenie zabudowanym Miechowsko-Działoszyckiego nie przewidują jednakże przekształcenia środowiska, zmian w krajobrazie, likwidacji niszczeń ekologicznych ani zmian stosunków wodnych, dlatego też nie prognozuje się by mogły mieć na niego negatywny wpływ. Remont drogi pomiędzy miejscowościami Lubcza i Wola Lubicka, który realizowany był w pobliżu obszaru Natura 2000 został zakończony (echodnia.eu/swietokrzyskie/ukonczono-remont-drogi-pomiedzy-miejscowoscia-lubcza-i-wola-lubicka-w-gminie-wodzislaw-zobaczcie-zdjecia/ar/c1-17165217), w kolejnych latach inwestycje drogowe na terenie obszaru Natura 2000 nie są planowane. Nie przewiduje się realizacji tego typu działań na terenie rezerwatu Lubcza.

Renaturyzacja rzek należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Powinna dotyczyć jedynie cieków o zdegradowanych ekosystemach. Działania takie mają na celu przywrócenie naturalnego charakteru, poprawę ogólnego stanu i ciągłości ekologicznej cieku oraz stosunków wodnych na terenach otaczających. Mogą obejmować odtwarzanie dawnego koryta, odnawianie starorzeczy, likwidację umocnień brzegów, usuwanie lub przebudowę urządzeń hydrotechnicznych, ale również działania koncentrujące się na poprawie stanu ekologicznego i różnorodności biologicznej. Ze względu na szeroki wachlarz możliwych działań, spośród których niektóre mogą znacząco wpływać na środowisko, renaturyzacja powinna być dostosowana do konkretnego odcinka cieku pod względem zakresu i charakteru prac oraz przewidywanych skutków i prowadzona po wykonaniu inwentaryzacji przyrodniczej (Renaturyzacja wód, podręcznik dobrych praktyk renaturyzacji wód powierzchniowych). Na terenie gminy Wodzisław wszystkie cieki posiadają umiarkowany i słaby stan ekologiczny, są również zanieczyszczone chemicznie oraz częściowo uregulowane lub przedzielone budowlami poprzecznymi. Poprawa stanu może wymagać renaturyzacji obejmującej, np.: odtwarzanie naturalnego koryta i terenów podmokłych oraz szaty roślinnej, ale również likwidację umocnień brzegowych i budowli poprzecznych lub wykonanie przepławek. Działania takie wpłyną na poprawę jakości wód i stanu środowiska, zwiększenie różnorodności biologicznej i stabilności ekosystemów, ochronę roślin, zwierząt i terenów chronionych, a także umożliwią migrację zwierząt. Renaturyzacji na terenie gminy wymagać mogą, np.: ujściowy odcinek Mozgawy, Węchadłówka oraz Mierzawa pomiędzy Piskorzowicami i Niegosławicami. Mierzawa od Przyłęczka do ujścia, a więc również

pomiędzy Piskorzowicami i Niegosławicami, podlega ochronie w ramach obszaru Natura 2000. W przypadku stwierdzenia możliwego negatywnego oddziaływania działań renaturyzacyjnych na przedmioty ochrony i integralność obszaru Natura 2000 nie należy ich podejmować (art. 33 ustawy *o ochronie przyrody* [8]). Jeśli jednakże działania mogące znacząco negatywnie oddziaływać na siedliska i gatunki priorytetowe spowodują uzyskanie korzystnych następstw dla środowiska przyrodniczego można na nie uzyskać zgodę RDOŚ (art. 34 ust. 2 ww. ustawy). Aktualnie działania renaturyzacyjne, które dotyczyłyby terenów podlegających ochronie prawnej na terenie gminy nie są planowane.

Infrastruktura przeciwpowodziowa obejmuje, np.: urządzenia hydrotechniczne i rowy melioracyjne. Budowa takich obiektów należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, prace utrzymaniowe już istniejących obiektów do takich przedsięwzięć nie należą. Ze względu na postępujące zmiany klimatu oszacowanie wpływu na środowisko zarówno budowy, jak i prac utrzymaniowych jest problematyczne. Według ustawy *o ochronie przyrody* [8] w stosunku do form ochrony przyrody nadrzędne znaczenie ma ochrona przeciwpowodziowa. Natomiast według Planu przeciwdziałania skutkom suszy [12] melioracje powinny służyć regulacji stosunków wodnych, zwiększaniu zasobów wody i retencji glebowej, ale przy ich utrzymywaniu należy kierować się potrzebą zachowania zróżnicowania biocenoz i koniecznością osiągnięcia dobrego stanu wód i osiągnięcia celów środowiskowych. Utrzymanie melioracji i urządzeń wodnych powinno być więc prowadzone jedynie na terenach gdzie pełnią funkcje przeciwpowodziowe. W przypadku gdy nie mają znaczenia przeciwpowodziowego zaleca się rozważenie możliwości renaturyzacji cieku i likwidację rowów w celu poprawy występujących stosunków wodnych. Na terenie gminy nie jest planowana budowa nowej infrastruktury przeciwpowodziowej ani renaturyzacja terenów zmeliorowanych, która miałaby być prowadzona na terenie form ochrony przyrody i która mogłaby mieć negatywny wpływ na nie.

Działania retencyjne należą do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko jeśli obejmują realizację zbiorników wodnych o powierzchni nie mniejszej niż 0,5 ha na terenach form ochrony przyrody lub głębokości powyżej 3 m. Na terenie gminy takie inwestycje nie są planowane. Działania retencyjne to również, np.: budowa ogrodów deszczowych, łąk kwietnych i niecek infiltracyjnych. Inwestycje takie mogą pozytywnie wpłynąć na środowisko zwiększając jego zróżnicowanie i ilość dostępnych dla roślin i zwierząt nisz. Przewiduje się również pozytywny wpływ takich działań na zapobieganie podtopieniom związanym z opadami nawalnymi. Działania małej retencji mogą być realizowane na terenach zabudowanych Miechowsko-Działoszyckiego obszaru chronionego krajobrazu, ale nie powodują zmiany stosunków wodnych ani naruszenia innych zakazów obowiązujących na jego terenie (zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenie ich schronień i miejsc rozrodu, likwidacja zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, zmiana stosunków wodnych i likwidacja naturalnych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych) nie będą więc mieć na niego negatywnego wpływu.

Wymiana zbiorników bezodpływowych i eliminacja tych nieszczelnych jest zadaniem mającym na celu zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń bytowych do środowiska i poprawę jego stanu. Działanie takie może zmniejszyć eutrofizację wód powierzchniowych, dlatego też przewiduje się potencjalnie pozytywny jego wpływ na środowisko i tereny podlegające ochronie prawnej. Przy wyborze najbardziej odpowiedniej formy gospodarowania ściekami, która zastąpi zbiorniki bezodpływowe należy kierować się podatnością wód podziemnych na zanieczyszczenie w przypadku braku nadkładu warstw izolujących powyżej poziomów wodonośnych oraz stosunkami wodnymi na danym obszarze. W przypadku wyboru przydomowej oczyszczalni ścieków należy dostosować jej rodzaj do stosunków wodnych na terenie inwestycji oraz zaplanować regularne przeglądy jej działania, by zapobiec usterkom. Mogą one bowiem zaburzyć proces oczyszczania ścieków i odprowadzać je do środowiska niedostatecznie oczyszczone, co jest szczególnie niebezpieczne w przypadku podatności wód podziemnych na zanieczyszczenie z powierzchni terenu. Na terenie gminy Wodzisław wymiana zbiorników bezodpływowych dotyczy jedynie terenów zabudowanych i może być realizowana na obszarze Miechowsko-Działoszyckiego

obszaru chronionego krajobrazu. Realizacja takich inwestycji nie narusza zakazów obowiązujących na terenie obszaru chronionego krajobrazu (zabijanie dziko występujących zwierząt, niszczenie ich schronień i miejsc rozrodu, likwidacja zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, zmiana stosunków wodnych i likwidacja naturalnych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych).

7.6 Podsumowanie oddziaływania planowanych zadań inwestycyjnych na środowisko gminy i tereny podlegające ochronie prawnej

Większość zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji na terenie gminy Wodzisław będzie realizowana na terenach zabudowanych, potencjalna lokalizacja nie jest znana jedynie dla działań renaturyzacyjnych, ochrony przeciwpowodziowej i rozwoju retencji (są to zadania realizowane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie). Część miejscowości gminy położona jest na terenie Miechowsko-Działoszyckiego obszaru chronionego krajobrazu, żadne zabudowania nie są jednakże rozmieszczone na terenie obszaru Natura 2000 ani rezerwatu Lubcza. Ze względu na realizację zadań poza obszarami Natura 2000 nie zaistnieją przesłanki opisane w art. 34 ustawy o ochronie przyrody [8], co oznacza, że nie będą realizowane plany lub działania mogące znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, które wymagałyby zezwolenia i by konieczne było wykonanie po ich zakończeniu kompensacji przyrodniczej. Nie przewiduje się również takich działań w stosunku do rezerwatu Lubcza. Postępowanie w granicach obowiązującego prawa nie naruszy również zakazów, które obowiązują na terenie Miechowsko-Działoszyckiego obszaru chronionego krajobrazu.

Prognozowany brak negatywnego oddziaływania realizacji planowanych zadań na formy ochrony przyrody na terenie gminy i środowisko wynika więc z ich lokalizacji poza terenami objętymi ochroną prawną, niewielkiej, lokalnej skali, braku oddziaływania na teren poza działką podlegającą zainwestowaniu oraz podstawowemu założeniu, że inwestycje będą realizowane w granicach obowiązującego prawa i mają za zadanie poprawić i chronić stan środowiska na terenie gminy. Wpływ zadań na środowisko i formy ochrony przyrody na terenie gminy określono jako pozytywny lub pośrednio pozytywny ze względu na zakładane (bezpośrednie lub pośrednie) ograniczenie emisji zanieczyszczeń do środowiska obejmujących emisję pyłów i gazów do atmosfery, hałasu oraz ścieków. Powyższe wnioski w sposób wyczerpujący opisane są w rozdziałach 7.1-7.5.

Tabela 14. Podsumowanie wpływu zadań inwestycyjnych na środowisko i formy ochrony przyrody na terenie gminy Wodzisław.

Zadanie	Lokalizacja na terenie form ochrony przyrody	Przewidywany wpływ na środowisko	Negatywny wpływ na formy ochrony przyrody	Uwagi
Przebudowa instalacji grzewczych i budowa instalacji fotowoltaicznej na szkole w Lubczy i Niegosławicach	Prawdopodobna (MDZOChK)	Pozytywny	Nie	Konieczna weryfikacja, czy budynki są zasiedlone przez podlegające ochronie gatunki ptaków i nietoperze i podjęcie odpowiednich działań w celu ochrony ich populacji
Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach prywatnych	Prawdopodobna (MDZOChK)	Pośrednio pozytywny	Nie	
Wymiana nieekologicznych instalacji grzewczych w budynkach prywatnych wraz z ich termomodernizacją	Prawdopodobna (MDZOChK)	Pozytywny	Nie	
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy	Prawdopodobna (MDZOChK)	Pozytywny	Nie	
Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	Prawdopodobna (MDZOChK)	Pozytywny	Nie	
Rozwój i poprawa stanu gminnej infrastruktury drogowej wraz z nasadzeniami zieleni i budową ciągów pieszo-rowerowych również przy współpracy z innymi zarządcami dróg, w tym dróg wojewódzkich i krajowych	Prawdopodobna (MDZOChK)	Pośrednio pozytywny	Nie	-

Rewitalizacja zbiornika wodnego Brzezie	Nie	Pozytywny	Nie	-
Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Wodzisław	Prawdopodobna (MDZOChK)	Pośrednio pozytywny	Nie	-
Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Wodzisław	Prawdopodobna (MDZOChK)	Pozytywny	Nie	-
Budowa farm fotowoltaicznych i wiatrowych na terenie gminy	Poza i na terenie MDZOChK	Pośrednio pozytywny	Nie	Zalecany jest monitoring porealizacyjny populacji ptaków i nietoperzy, liczby ofiar zderzeń z masztami i wpływu na migrację i zasiedlanie terenu również przez inne zwierzęta
Wymiana zbiorników bezodpływowych na posiadające atest, przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wykonywanie przyłączy do sieci kanalizacyjnej	Prawdopodobna (MDZOChK)	Pozytywny	Nie	Przy wyborze instalacji alternatywnej należy uwzględnić stosunki gruntowo-wodne oraz podatność na zanieczyszczenie wód podziemnych

Legenda: MDZOChK – Miechowiecko-Działoszycki obszar chronionego krajobrazu.

8 Realizacja zadań własnych i monitorowanych w kontekście aktualnych uwarunkowań środowiskowych i prognozowanych zmian klimatu

Aktualne uwarunkowania środowiskowe na terenie gminy umożliwiają realizację zaplanowanych zadań własnych oraz większości zadań monitorowanych (poza budową farm wiatrowych, które ogranicza obowiązująca ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych [10] wraz ze zmianami [11]), przedsięwzięcia te nie są również zagrożone poprzez zmieniające się warunki klimatyczne. W zakresie dbałości o odpowiedni stan środowiska stanowią ponadto adaptację do zmian klimatu. Szczególnie znaczenie w przypadku adaptacji do zmian klimatu mają działania innych podmiotów wymienione wśród zadań monitorowanych. Należą do nich: rozbudowa odnawialnych źródeł energii, minimalizacja ryzyka powodziowego wraz z renaturyzacją rzek, ochroną przed niedoborem wody i poprawą stanu wód oraz promocja rolnictwa ekologicznego.

9 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Program ochrony środowiska dla gminy Wodzisław nie przewiduje realizacji zadań, które miałyby oddziaływanie transgraniczne.

10 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą (w rozumieniu art. 3 pkt 8 ustawy poś) negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

10.1 Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu

Przepisy regulujące kwestie ochrony omówionych powyżej aspektów środowiska określa ustawa poś [7], ustawa Prawo wodne [13] w odniesieniu do wód, ustawa o ochronie przyrody [8] oraz ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami [14].

Podczas prowadzenia robót ziemnych i prac oraz w trakcie realizacji przedsięwzięć¹ zgodnie z art. 75 ustawy poś należy uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac i podjąć działania

¹ Rozwój i poprawa stanu infrastruktury drogowej wraz z nasadzeniami zieleni i budową ciągów pieszo-rowerowych, rewitalizacja zbiornika wodnego Brzezie w Wodzisławiu, rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy, budowa farm fotowoltaicznych i wiatrowych na terenie gminy, renaturyzacja cieków, utrzymanie i rozwój

mające na celu naprawienie potencjalnych szkód. W przypadku zaistnienia szkody w środowisku, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* [15] warunki prowadzenia działań naprawczych inwestor ustala z organem ochrony środowiska, którym jest zgodnie z art. 7 ww. ustawy Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska. W przypadku realizacji inwestycji, które, zgodnie z *rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* [1], kwalifikować się będą jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, według art. 59 *ustawy o oś* [2], wymagać mogą one przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W ramach takiej oceny, zgodnie z art. 67 ww. ustawy sporządza się raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Zawiera on, art.: opis przedsięwzięcia, jego przewidywany wpływ na środowisko oraz działania mające na celu unikanie, zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Podczas prowadzenia robót ziemnych i prac budowlanych należy dbać o właściwe zagospodarowanie mas ziemnych, gromadzenie oddzielnie gruntu oraz warstwy próchnicznej (humusu) oraz ponowne ich wykorzystanie w miejscu inwestycji lub w razie potrzeby w innej lokalizacji (art. w celu rekultywacji terenów). Przeznaczenie terenów pod inwestycje należy prowadzić w sposób racjonalny, wykorzystując w pierwszej kolejności tereny przekształcone, zabudowane. Wskazuje się również na właściwe zachowanie proporcji pomiędzy powierzchnią zabudowaną a powierzchnią biologicznie czynną. Zaleca się ponadto stosowanie zasady minimalizacji zajęcia terenu podczas inwestycji, szczególnie wobec zaplecza budowy, teren ten po zakończeniu inwestycji powinien zostać uporządkowany i przywrócony do stanu poprzedniego. Zaleca się dążenie do zachowania walorów krajobrazowych oraz równowagi przyrodniczej, także poprzez dostosowanie kolorystyki nowych inwestycji do otoczenia.

Każde prowadzenie robót budowlanych i robót ziemnych z użyciem sprzętu mechanicznego wymaga właściwego nadzoru i organizacji: utrzymywania sprzętu w odpowiednim stanie technicznym i zabezpieczenia miejsc postojowych maszyn i samochodów przed zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi, art.: ropopochodnymi, olejami i smarami, art.: poprzez zastosowanie geomembrany separacyjnej lub płyt betonowych. W przypadku awarii lub innego zdarzenia w trakcie którego zanieczyszczony zostanie grunt należy natychmiast użyć sorbentów lub usunąć skażoną warstwę ziemi, co powinno być wykonane przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwo. Wskazuje się ponadto na właściwe zagospodarowanie ścieków socjalno-bytowych, gospodarczych oraz wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych, co zostało opisane w rozdziale 10.2. W zakresie gospodarki odpadami (odpady budowlane, przemysłowe, komunalne) inwestor/właściciel zobligowany jest uregulować sposób gromadzenia i odbioru wytworzonych odpadów. Odpady powinny być przekazywane wyspecjalizowanym firmom prowadzącym działalność w zakresie gospodarowania odpadami, posiadającym wymagane prawem zezwolenia. Zaleca się ponadto ograniczenie ilości generowanych odpadów co zmniejszy koszty inwestycji.

10.2 Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Zarówno podczas realizacji, jak i eksploatacji inwestycji¹ należy zadbać o ograniczenie wpływu przedsięwzięcia na środowisko gruntowo wodne, szczególnie o nienaruszenie stanu i przepływu wód, co mogłoby negatywnie wpłynąć nie tylko na realizowane zadanie, ale również na grunty sąsiednie. Podczas prowadzenia inwestycji niezbędne jest właściwe zagospodarowanie i oczyszczanie generowanych ścieków. Podczas realizacji inwestycji szczelne sanitariaty mogą być zapewnione, art.: w postaci przenośnych toalet, ich zawartość należy okresowo wywozić do oczyszczalni, co powinno być dokonywane przez wyspecjalizowane firmy. Należy w odpowiedni sposób zbierać również wody deszczowe i roztopowe z terenu inwestycji, by po ich oczyszczeniu móc je odprowadzić do środowiska.

infrastruktury przeciwpowodziowej oraz niezbędnej melioracji, rozwój retencji i małej retencji, wymiana zbiorników bezodpływowych na posiadające atest, przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wykonanie przyłączy do sieci kanalizacyjnej.

Jeśli podczas eksploatacji inwestycji również powstają ścieki, właściwe nimi gospodarowanie powinno opierać się o system kanalizacji sanitarnej i deszczowej, która odprowadza generowane nieczystości do oczyszczalni lub indywidualne oczyszczalnie ścieków zapewniające zbieranie całości generowanych ścieków i ich oczyszczanie. W przypadku indywidualnych oczyszczalni ścieków należy każdorazowo przeprowadzić badanie określające warunki gruntowo-wodne terenu w celu doboru odpowiedniego typu oczyszczalni i sprawdzenia, czy instalacja będzie funkcjonować prawidłowo (odpowiednie rozprowadzanie oczyszczonych wód) oraz czy nie będzie wywierać presji na jakość wód podziemnych. Stosowanie zbiorników bezodpływowych traktuje się jako rozwiązanie tymczasowe art. na etapie realizacji inwestycji lub do czasu doprowadzenia kanalizacji sanitarnej. Atestowane zbiorniki bezodpływowe mogą pozostawać w użyciu tylko w sytuacji braku technicznych i ekonomicznych możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej lub budowy indywidualnej oczyszczalni ścieków. Wskazuje się również na właściwe zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych w oparciu o system kanalizacji deszczowej i oczyszczanie ich przed wprowadzeniem do wód oraz gruntu.

10.3 Ochrona różnorodności biologicznej, roślin i zwierząt oraz obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000

W zakresie *Ochrony różnorodności biologicznej, roślin i zwierząt oraz obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000* wskazuje się na lokalizowanie inwestycji w miarę możliwości poza obszarami chronionymi. W przypadku lokalizacji inwestycji na obszarze chronionym należy przestrzegać obowiązujących na jego terenie zakazów. Na odstępstwo od zakazów obowiązujących na terenie rezerwatu i obszaru Natura 2000 należy uzyskać zezwolenie. Również w stosunku do gatunków chronionych działania mogące negatywnie na nie wpłynąć są objęte zakazami. Zgodnie z art. 56 ww. ustawy Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska może na wniosek zezwolić na odstępstwo od zakazów, ale jedynie w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i jeśli działania nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie danej dziko występującej populacji. Zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy *poś* jeśli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa należy podjąć działania mające na celu naprawę szkód, w szczególności poprzez kompensację przyrodniczą. Wykonanie kompensacji przyrodniczej zawarte jest w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

Teren inwestycji¹ powinien być zabezpieczony przed dostępem zwierząt. Na jego obszarze należy również odpowiednio zabezpieczyć drzewa i krzewy przed uszkodzeniem. Prace należy prowadzić poza okresem lęgowym zwierząt mogących występować na terenie inwestycji lub pod nadzorem specjalisty z dziedziny ochrony przyrody. Z miejsc gdzie będą wykonywane prace ziemne należy usunąć napotkane zwierzęta i przenieść je w bezpieczne miejsce poza teren inwestycji. Wykopy powinny być wyprofilowane w sposób umożliwiający wydostania się z nich drobnych zwierząt. W obiekcie zasiedlonym przez gatunki chronione ptaków lub nietoperze² (co powinno być potwierdzone przez doświadczonego ornitologa i chiropterologa) prace należy prowadzić poza okresem lęgowym, a w przypadku nietoperzy poza okresem lęgu i odchowania. Po przeprowadzeniu prac należy w miarę możliwości zachować możliwość gniazdowania i schronienia obecnych w obiekcie gatunków zwierząt, przez zachowanie otworów wlotowych lub zapewnić schronienie zastępcze w miejscu bytowania (budki, boksy). W przypadku konieczności przesiedlenia zwierząt należy przenieść je w inne miejsce z zapewnieniem takich samych warunków, jak w pierwotnej lokalizacji.

² Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i prywatnych, usuwanie wyrobów zawierających azbest.

10.4 Ochrona zasobów naturalnych

Wskazuje się na ochronę zasobów naturalnych poprzez racjonalne ich wykorzystywanie podczas realizacji przedsięwzięć³. Istotne jest również właściwe oszacowanie wielkości zapotrzebowania na zasoby naturalne. Działalność gospodarcza winna być prowadzona z zastosowaniem najlepszych dostępnych technik (BAT – Best Available Technology). Istotne jest wykorzystywanie technologii innowacyjnych ograniczających w znacznym stopniu wodochłonność i materiałochłonność gospodarki. Zaleca się także stosowanie działań zapobiegających powstawaniu odpadów, co również bezpośrednio wpływa na ochronę zasobów naturalnych.

10.5 Ochrona powietrza atmosferycznego i zapobieganie zmianom klimatu

W zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami w ramach realizacji inwestycji⁴ wskazuje się na stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT). Spośród nich wymieniwać można: prowadzenie działalności wewnątrz obiektów budowlanych i wychwytywanie zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a następnie ich oczyszczanie na filtrach/separatorach art. Przed wprowadzeniem do powietrza atmosferycznego. Prowadząc natomiast prace zewnętrzne zaleca się stosowanie metod ograniczających pylenie. Zaleca się ponadto prowadzenie przerw w pracy pojazdów mechanicznych, eliminowanie pracy maszyn i urządzeń na biegu jałowym, korzystanie z urządzeń niskoemisyjnych i maszyn sprawnych technicznie.

10.6 Ochrona klimatu akustycznego

W zakresie ograniczenia wpływu inwestycji na klimat akustyczny zaleca się, art.: utrzymanie odpowiedniego stanu technicznego urządzeń emitujących hałas, utrzymanie dróg w dobrym stanie technicznym, eliminowanie pracy maszyn i urządzeń na biegu jałowym, prowadzenie działalności wyłącznie w porze dziennej, prowadzenie działalności wewnątrz obiektów budowlanych i korzystanie z urządzeń emitujących mniejszy hałas.

Uciążliwość akustyczna pojawia się głównie podczas realizacji inwestycji⁴. Jeśli po jej uruchomieniu organ ochrony środowiska (na podstawie pomiarów własnych, pomiarów wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub podmiotu zobowiązanego do ich przeprowadzenia) stwierdzi, że w wyniku prowadzonej działalności przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu, wówczas zgodnie z *ustawą poś* [7] wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu dla danej instalacji. W celu ograniczeniu uciążliwości hałasu z realizacji lub eksploatacji inwestycji można stosować elementy ochrony akustycznej.

³ Przebudowa instalacji grzewczych w budynkach użyteczności publicznej i prywatnych, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i prywatnych, rozwój i poprawa stanu infrastruktury drogowej wraz z nasadzeniami zieleni i budową ciągów pieszo-rowerowych, rewitalizacja zbiornika wodnego Brzezie w Wodzisławiu, rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy, prowadzenie gospodarki odpadami, usuwanie wyrobów zawierających azbest, budowa farm fotowoltaicznych i wiatrowych na terenie gminy, renaturyzacja cieków, utrzymanie i rozwój infrastruktury przeciwpowodziowej oraz niezbędnej melioracji, rozwój retencji i małej retencji, wymiana zbiorników bezodpływowych na posiadające atest, przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wykonanie przyłączy do sieci kanalizacyjnej.

⁴ Przebudowa instalacji grzewczych w budynkach użyteczności publicznej i prywatnych, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i prywatnych, rozwój i poprawa stanu infrastruktury drogowej wraz z nasadzeniami zieleni i budową ciągów pieszo-rowerowych, rewitalizacja zbiornika wodnego Brzezie w Wodzisławiu, rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy, budowa farm fotowoltaicznych i wiatrowych na terenie gminy, renaturyzacja cieków, utrzymanie i rozwój infrastruktury przeciwpowodziowej oraz niezbędnej melioracji, rozwój retencji i małej retencji, wymiana zbiorników bezodpływowych na posiadające atest, przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wykonanie przyłączy do sieci kanalizacyjnej.

10.7 Ochrona krajobrazu kulturowego i zabytków

Według ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* [13] zabytek jest związanym z działalnością człowieka, lub będącym jego dziełem świadectwem minionej epoki, które ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową, powinno być zachowane. Krajobraz kulturowy, według wyżej wymienionej ustawy, jest przestrzenią ukształtowaną w wyniku działania natury i człowieka, zawierającą elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji. Zabytki oraz krajobraz kulturowy podlegają ochronie. Uwarunkowania ochrony zabytków oraz krajobrazu kulturowego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej powinny być uwzględnione w gminnym programie ochrony nad zabytkami. W przypadku realizacji inwestycji przy obiektach zabytkowych lub w ich sąsiedztwie, na terenach ochrony zgodnie wskazuje się na potrzebę analizy wpływu inwestycji na obszary i obiekty cenne kulturowo. Ponadto na podstawie cytowanej wyżej ustawy konieczne będzie uzgodnienie z właściwym organem ochrony konserwatorskiej zakresu i realizacji prac. Jednocześnie wskazuje się właściwy dobór technik konserwacyjnych przy prowadzeniu inwestycji (prac remontowo-budowlanych, adaptacyjnych, rewitalizacyjnych) przy zabytkach lub w ich sąsiedztwie.

10.8 Ochrona zdrowia i warunków życia ludzi i dóbr materialnych

W zakresie *ochrony zdrowia i życia ludzi* wskazuje się na zastosowanie rozwiązań dotyczących ochrony przed hałasem oraz ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu. Wybór właściwej lokalizacji w kwestii prowadzenia działalności gospodarczej pozwoli w znacznym stopniu zminimalizować zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Zaleca się ponadto, art.: stosowanie się do zasad bhp oraz ogrodzenie obszaru prowadzonych przedsięwzięć przed wtargnięciem osób postronnych. Wskazuje się również na właściwe zabezpieczenie każdej inwestycji pod względem ochrony dóbr materialnych osób trzecich.

11 Metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia

Realizacja celów zawartych w POŚ dla gminy Wodzisław oraz wdrożone działania powinny podlegać monitoringowi. Wynika on z konieczności oceny wpływu podejmowanych działań na środowisko, wśród których mogą być przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, oraz zgodności ich prowadzenia z zasadami ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Celem monitoringu jest ponadto określenie postępu realizacji zdefiniowanych zadań i ewentualne zwiększenie efektywności zaplanowanej polityki środowiskowej. Jest również narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem.

Monitoring polega na zbieraniu i analizowaniu dostępnych danych o środowisku oraz zachodzących w nim zmian, w sposób zapewniający określenie efektów wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska. Jego sprawne prowadzenie wymaga także okresowej wymiany informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, w zakresie stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań.

Monitorowanie wdrażania postanowień POŚ dla gminy Wodzisław polegać będzie głównie na działaniach organizacyjno-kontrolnych, do których należą:

- 1) ocena stopnia wykonania zadań (w tym ocena efektywności wykonywania zadań),
- 2) ocena skutków środowiskowych wdrażanych działań,
- 3) ocena wpływu podjętych działań na rozwiązanie lub minimalizację zidentyfikowanych problemów w zakresie stanu środowiska,
- 4) ocena rozbieżności pomiędzy założonymi celami, kierunkami i zadaniami, a ich wykonaniem (ocena przyczynowo-skutkowa).

W celu prawidłowego nadzoru nad realizacją opracowanego Programu wyznaczono wskaźniki monitorowania, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Dla każdego

z wyznaczonych wskaźników określono wartość bazową i docelową, która będzie podstawą do oceny postępu realizacji celów i zadań POŚ dla gminy Wodzisław oraz narzędziem niezbędnym do opracowania Raportów oraz przyszłych aktualizacji POŚ. Przy ustalaniu wskaźników monitorowania wzięto pod uwagę istniejące uwarunkowania środowiskowe wynikające ze stanu środowiska na terenie gminy oraz wyznaczone cele i kierunki interwencji, a także dostępność danych ilościowych i jakościowych. Jako główne narzędzie służące analizie skutków realizacji zadań POŚ dla gminy Wodzisław należy wskazać system Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy o *Inspekcji Ochrony Środowiska* [16] stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o stanie środowiska. Uzyskane podczas monitoringu informacje zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy *o oś* [2] podlegają udostępnianiu. Ponadto informacje te są uwzględniane w raportach o stanie środowiska w Polsce opracowywanych przez GIOŚ nie rzadziej niż raz na 4 lata. Raporty te zgodnie art. 25 ust. 1 pkt 3b ustawy *o oś* udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej.

Monitoring realizacji POŚ dla gminy Wodzisław powinien być prowadzony w sposób cykliczny. Państwowy Monitoring Środowiska prowadzony jest co roku. Co roku również na terenie gminy Wodzisław opracowywany jest Raport o stanie Miasta i Gminy, w którym publikowane są realizowane i zrealizowane przedsięwzięcia oraz ich koszt. Natomiast zgodnie z art. 18 ustawy *poś* co 2 lata należy sporządzać raporty z wykonania POŚ. Raport o stanie gminy jest źródłem stopnia realizacji zamierzonych inwestycji, PMŚ przedstawia zmiany zachodzące w środowisku, natomiast w raporcie zawarta jest dodatkowo ocena stopnia realizacji wyznaczonych w POŚ zadań. Dodatkowo dla zadań inwestycyjnych organ ochrony środowiska może zalecić monitoring porealizacyjny – instrument mający na celu praktyczną weryfikację ustaleń/zaleceń zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Prowadzenie monitoringu zleca się więc zgodnie z już prowadzonymi działaniami i zaleceniami wynikającymi z decyzji lub ustaw.

12 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w dokumencie

Z uwagi na fakt, że dla realizacji zadań ujętych w Programie nie przewiduje się długotrwałego negatywnego oddziaływania na środowisko, nieuzasadnione jest proponowanie działań alternatywnych. Alternatywą dla rozwiązań zawartych w dokumencie może być tzw. wariant zerowy, czyli brak realizacji zaplanowanych zadań. Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku wyboru tego wariantu, stan środowiska może ulec pogorszeniu.

13 Spis tabel

Tabela 1. Masa podstawowych frakcji odpadów odebranych z terenu gminy oraz charakterystyka stanu gospodarowania odpadami na terenie gminy Wodzisław.....	14
Tabela 2. Problemy w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.....	17
Tabela 3. Problemy w zakresie zagrożenia hałasem.....	17
Tabela 4. Problemy w zakresie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym.....	17
Tabela 5. Problemy w zakresie gospodarowania wodami.....	18
Tabela 6. Problemy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.....	18
Tabela 7. Problemy w zakresie zasoby geologiczne.....	18
Tabela 8. Problemy w zakresie gleby.....	19
Tabela 9. Problemy w zakresie gospodarki odpadami.....	19
Tabela 10. Problemy w zakresie zasobów przyrodniczych.....	20
Tabela 11. Problemy i zagrożenia w zakresie poważnych awarii.....	20
Tabela 12. Potencjalne oddziaływania zadań własnych wyznaczonych w POŚ dla gminy Wodzisław na poszczególne komponenty środowiska.....	23

Tabela 13. Potencjalne oddziaływania zadań monitorowanych o charakterze inwestycyjnym zawartych w POŚ dla gminy Wodzisław na poszczególne komponenty środowiska.	24
Tabela 14. Podsumowanie wpływu zadań inwestycyjnych na środowisko i formy ochrony przyrody na terenie gminy Wodzisław.	38

14 Spis rysunków

Rysunek 1. Cieki i zbiorniki wodne oraz mokradła na terenie gminy Wodzisław.....	10
Rysunek 2. Położenie ujęć wód i oczyszczalni ścieków na terenie gminy Wodzisław.....	12
Rysunek 3. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Wodzisław.....	16
Rysunek 4. Orientacyjna lokalizacja planowanych inwestycji na terenie gminy Wodzisław.....	26
Rysunek 5. Orientacyjny przebieg granic planowanej farmy fotowoltaicznej na terenie gminy Wodzisław w obrębie Lubcza.	27

15 Wykaz aktów prawnych

- [1] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 i z 2022 r., poz. 1071)
- [2] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r. poz. 1029, 1260, 1261, 1783, 1846, 2185 i 2687 oraz z 2023 r., poz. 553 i 595)
- [3] Ustawa z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2023 r. poz. 225 i 412)
- [4] Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.07.1992r., s 7, L 305 z 8.11.1997 r., s 42, L 284 z 31.10.2003 r., s 1, L 363 z 20.12.2006 r., s 368 i L 158 z 10.06.2013 r., s 193; sprostowana: Dz.U. L 218 z 23.08.2007 r., s 15 i L111 z 31.03.2021 r., s 35)
- [5] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2022 r., poz. 699, 1250, 1726, 2127, 2687 i 2722 oraz z 2023 r., poz. 295)
- [6] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2016 r., poz. 1911), zgodnie z art. 555 ust. 2 pkt 6 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r., poz. 2625 i 2687 oraz z 2023 r., poz. 295 i 412)
- [7] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556 i 2687)
- [8] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r., poz. 916, 1726 i 2185)
- [9] Uchwała nr XXXV/622/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Miechowsko-Działoszyckiego obszar chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Św. z 2013 r., poz. 3314)
- [10] Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 724)
- [11] Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 553)
- [12] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. z 2021 r., poz. 1615)
- [13] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r., poz. 2625 i 2687 oraz z 2023 r., poz. 295 i 412)
- [14] Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840)

- [15] Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2020 poz. 2187)
- [16] Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska ((Dz.U. z 2021 r., poz. 1070 i z 2022 r., poz. 1726)

16 Bibliografia

- 1) Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Ministerstwo Środowiska, 2015 oraz 2020
- 2) Biuletyn monitoringu klimatu Polski rok 2018, IMGW
- 3) Biuletyn monitoringu klimatu Polski rok 2019, IMGW
- 4) Biuletyn monitoringu klimatu Polski rok 2020, IMGW
- 5) Biuletyn monitoringu klimatu Polski rok 2021, IMGW
- 6) Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim za rok 2021
- 7) Średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych na sieci dróg krajowych i wojewódzkich w 2015 roku (mapa)
- 8) Generalny Pomiar Ruchu 2020/21 średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych na drogach krajowych i wojewódzkich (mapa)
- 9) Wyniki pomiarów monitoringowych pól elektromagnetycznych za rok 2020 i 2021
- 10) Karta informacyjna JCWPd 100
- 11) Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna zweryfikowanych JCWPd, PIG-PIB 2009
- 12) Wyniki badań i klasy jakości wód podziemnych w punktach monitoringu diagnostycznego wg danych z 2019 roku
- 13) Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019
- 14) Informator PSH: Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce, PIG-PIB 2017
- 15) Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu – tabela
- 16) Klasyfikacja wskaźników jakości jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2020 – tabela
- 17) System Osłony Przeciwosuwiskowej- Etap I Kartowanie pilotażowe osuwisk wraz z wyznaczeniem obszarów ich występowania w Polsce, mapy przeglądowe (pgi.gov.pl/osuwiska/123/projekty/sopo-1.html)
- 18) Plan rozwoju lokalnego Gminy Wodzisław na lata 2004-2013
- 19) Strategia Rozwoju Gminy Wodzisław na lata 2015-2025
- 20) Raport o stanie Gminy Wodzisław za 2018 rok
- 21) Ocena stanu sanitarnego powiatu jędrzejowskiego, rok 2019
- 22) Ocena stanu sanitarnego powiatu jędrzejowskiego, rok 2020
- 23) Ocena stanu sanitarnego powiatu jędrzejowskiego, rok 2021
- 24) Bilans złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r., PIG-PIB, 2021
- 25) Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017, IUNG, Puławy 2017
- 26) Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wodzisław za rok 2018
- 27) Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wodzisław za rok 2019
- 28) Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wodzisław za rok 2020
- 29) Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wodzisław za rok 2021
- 30) Harmonogram odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy Wodzisław na 2021 i 2022 r.
- 31) Stan zdrowotny lasów w Polsce w 2018 roku na podstawie badań monitoringowych
- 32) Stan zdrowotny lasów w Polsce w 2019 roku na podstawie badań monitoringowych

- 33) Stan zdrowotny lasów w Polsce w 2020 roku na podstawie badań monitoringowych
- 34) Raport o stanie lasów w Polsce 2019
- 35) Postanowienie Wójta Gminy Wodzisław znak: OŚ.R.6220.1.17 z dnia 7.12.2017 r. w sprawie wznowienia postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „Budowie instalacji fotowoltaicznej (elektrowni słonecznej) o mocy do 1 MW” na działce nr ewid. 623 w m. Lubcza, gm. Wodzisław, powiat jędrzejowski, województwo świętokrzyskie
- 36) decyzja Burmistrza Gminy i Miasta w Drzewicy o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w miejscowości Krzczonów bez przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, znak: ROOŚiGG-7624.4.2018
- 37) Evidence review of the impact of solar farms on birds, bats and general ecology, C. Harrison, H. Lloyd, C. Field, 2016
- 38) Opportunities to enhance pollinator biodiversity in solar parks, H. Blaydes, S.G. Potts, J.D. Whyatt, A. Armstrong, 2021
- 39) Obwieszczenie wójta Gminy Wodzisław znak: OŚ.R.6220.1.17 z dnia 4.09.2018 r. o wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „Budowie instalacji fotowoltaicznej (elektrowni słonecznej) o mocy do 1 MW” na działce nr ewid. 623 w m. Lubcza, gm. Wodzisław, powiat jędrzejowski, województwo świętokrzyskie
- 40) Postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 15 października 2014 r., znak: WOO-II.4242.68.2013.PW.12, w sprawie uzgodnienia i określenia warunków realizacji przedsięwzięcia pn.: „Farma wiatrowa Olbrachcice”, gmina Wodzisław
- 41) Biodiversity impacts associated to onshore wind power projects here, L. Bennun, J. von Bochove, C. Ng., C. Fletcher, D. Wilson, N. Phair, G. Carbone, 2021
- 42) Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia pn. Farma wiatrowa „Wodzisław” w gminach Wodzisław i Sędziszów, 2014
- 43) Renaturyzacja wód, podręcznik dobrych praktyk renaturyzacji wód powierzchniowych.

Wykorzystane portale mapowe:

Geoportal Infrastruktury Informacji Przestrzennej geoportal.gov.pl
Interaktywna mapa linii kolejowych PKP PLK mapa.plk-sa.pl
Portal Geologia PIG-PIB geologia.pgi.gov.pl
Hydroportal Informatycznego Systemu Osłony Kraju mapy.isok.gov.pl
Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska geoserwis.gdos.gov.pl
Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce mapa.korytarze.pl
Bank Danych o Lasach bd.lasy.gov.pl
Mapa zasięgów obszarów objętych ASF bip.wetgiw.gov.pl/asf/mapa

Załączniki:

- 1 Oświadczenie kierującego zespołem autorów dokumentu.

.....
(miejsowość, data)

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [2], w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że:

- ~~*ukończyłam/-łem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, co najmniej studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w zakresie:~~
- ~~a) nauk ścisłych z dziedzin nauk chemicznych,~~
 - ~~b) nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,~~
 - ~~c) nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych z dyscyplin: biotechnologia, górnictwo i geologia inżynierska, inżynieria środowiska,~~
 - ~~d) nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych~~

lub

- *ukończyłam/-łem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach zespołów autorów przygotowujących ~~raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko~~ lub prognozy oddziaływania na środowisko, lub byłam/-łem co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących ~~raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko~~ lub prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma/-my odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis autora prognozy oddziaływania na środowisko,
a w przypadku zespołu autorów - kierującego tym zespołem)

* niewłaściwe skreślić